VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXVII. évfolyam, 8280. szám | Csütörtök, 1971. november 4. | 6 oldal, 30 bani

Lapunk VI. oldalán

A gyári rádiósítási állomások tömegnevelő szerepe

•

TÁJÉKOZTATÓ

A Román Kommunista Párt Központi Bizottságának plenáris ülése

November 3-án, szerdán megkezdődött a Román Kommunista Párt Központi Bizottságának plenáris ülése.

A plénum napirendjén szerepel: az RKP programja az ideológiai tevékenység javitásáért, a tömegek általános müveltségi szinvonalának emeléséért és szocialista neveléséért, társadalmi viszonyainknak a szocialista és a kommunista etika és méltányosság elveire való alapozásáért.

A plenáris ülés munkálatain meghivottként részt vesz a Központi Bizottság több osztályvezetője, a Központi Pártkollégium számos tagja, miniszterek, illegalitásbeli párttagok, a Szocialista Egységfront, a Szakszervezetek Általanos Szövetsége, a Mezőgazdasági Termelőszövetkezetek Országos Szövetsége, a Kommunista Ifjusági Szövetség, az Országos Nőtanács, a magyar és német nemzetiségü dolgozók tanácsai számos vezető kádere, a megyei pártbizottságok propaganda titkárai, a Társadalom- és Politikai Tudományok Akadémiája és a Ştefan Gheorghiu párt-, társadalom-politikai, gazdasági és államigazgatási vezetőkáderképző akadémia több vezetője, főiskolai rektorok, a Szocialista Művelődési és Nevelési Tanács, az Oktatásügyi Minisztérium, müvészeti és kulturális intézmények, alkotó szövetségek vezetői, színházigazgatók, irók, zeneművészek, képzőművészek, tudományos dolgozók, a központi sajtó főszerkesztői, valamint az irodalmi-müvészeti sajtó főszerkesztői, kiadóigazgatók, a filmgyár és a rádió-televizió számos dolgozója.

Jóváhagyták a plénum határozat-tervezetének kidolgozásával foglalkozó bizottság összetételét. A bizottság a következő elvtársakból áll: Emil Bodnaraş, Gheorghe Pană, Miu Dobrescu, Iosif Uglar, Vasile Potop, Zaharia Stancu, Ştefan Voicu.

NICOLAE CEAUŞESCU elvtárs, a Román Kommunista Párt főtitkára expozét tartott a Román Kommunista Párt programjáról az ideológiai tevékenység javitásáért, a tömegek általános müveltségi szinvonalának emeléséért és szocialista neveléséért, társadalmi viszonyainknak a szocialista és a kommunista etika és méltányosság elveire való alapozásáért.

A délután folyamán megkezdődött a vita a pártfőtitkár expozéjáról.

Felszólaltak a következő elvtársak: Emil Bodnaraş, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának és Állandó Elnökségének tagja, az Államtanács alelnöke, Mircea Malița oktatásügyi miniszter, Gheorghe Blaj, az RKP Máramaros megyei bizottságának első titkára, Ilie Verdeț, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának és Állndó Elnökségének tagja, a Minisztertanács első alelnöke, Aurel Baranga drámairó, Ilie Rădulescu, az RKP Bucureşti municipiumi bizottságának titkára, Constantin Dăscălescu, az RKP Galaţi megyei bizottságának első titkára, Paul Niculescu-Mizil, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának és Állandó Elnökségének tagja, a KB titkára, Traian Dudaş, az RKP Mehedinți megyei bizottságának első titkára, Valter Roman, a Politikai Könyvkiadó igazgatója, Gere Mihály, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának póttagja, a KB titkára és Zaharia Stancu, az Irószövetség elnöke.

Az RKP KB plénuma folytatja munkáját.

NICOLAE CEAUŞESCU ELVTÁRS EXPOZÉJA

az RKP Programjáról az ideológiai tevékenység javításáért, a tömegek általános műveltségi szinvonalának emeléséért és szocialista neveléséért, társadalmi viszonyainknak a szocialista és a kommunista etika és méltányosság elveire való alapozásáért

Tisztelt elvtársak!

A mai társadalombeli forradalmi átalakulások, az országunkban végbement átalakulásokat is beleértve, a nagy változások a nemzetközi életben és a hatalmas műszaki-tudományos világforradalom gyökeres mutációkat idéz elő a dolgozók széles tömegeinek gondolkodásában, erőteljesen kihat az emberiség egész gazdasági-társadalmi fejlődésére.

Minden fenntartás nélkül állitható, hogy olyan korban élünk, amelyben az egész társadalmi haladást dinamizáló termelőerők rohamos fejlődését egyre inkább a tudomány és általában az emberi ismeretek fellendülése határozza meg. Az anyagi javak erőteljesen fejlődő termelése és az ismeretkör bővitésére irányuló tudományos munka — az ember tevékenységének lényegbe vágó, elválaszthatatlan oldalai — hatalmas befolyást gyakorolnak az összes népek társadalmi öntudatára.

A népi tömegek egyre inkább megértik, hogy döntő szerepet töltenek be az anyagi és szellemi termelés folyamatában, a mai társadalom egész fejlődésében. Ezzel összefüggésben egyre nagyobb jelentőséget nyer az ismeretkör bővitését célzó ideológiai és politikai nevelő tevékenység.

Mint ismeretes, az 1971—1975-ös ötéves terv megvalósításának megkezdésével egyidejüleg Románia belépett gazdasági-társadalmi fejlődésének egy ujabb szakaszába — a sokoldaluan fejlett szocialista társadalom megteremtésének a szakaszába. Beszéltem néhányszor ennek az uj szakasznak a jellegzetességeiről és nem kivánok most időzni ezeknél a kérdéseknél. Mindössze azt a tényt emlitem meg, hogy országunk fejlődésének uj körülményei között az ideológiai-nevelő tevékenység hatalmas erővé válik, hogy a magas fokú szocialista öntudattal, széles kulturális látókörrel rendelkező uj ember kialakitása elsőrendü tényező a társadalom forradalmi átalakitására, a szocializmus és a kommunizmus felépitésére irányuló egész tevékenységben.

Ezekből a szempontokból kiindulva, a párt Központi Bizottsága plénumának elemeznie kell a politikai-ideológiai és nevelő tevékenységet, ki kell jelölnie a szükséges intézkedéseket e munka javitására, olyan szintre emelésére, hogy az megfeleljen ama uj szakasz követelményeinek, amelybe országunk belépett, a mai világban végbemenő óriási változásoknak.

Történelmileg rövid idő alatt megteremtettük a két szocialista — állami és szövetkezeti — tulajdonformán alapuló egységes szocialista gazdaságot. A több mint 20 évi tervgazdálkodás során számottevő sikereket értünk el az ipar, a szocialista mezőgazdaság fejlesztésében, s Románia a leggyorsabb gazdasági fejlődési ütemü országok közé tartozik.

A termelőerők rohamos fejlődése, az anyagi termelés változatossá tétele és tökéletesitése, valamint az uj ipari és szociális-kulturális egységek ésszerü telepitése az ország területén, nagy változásokat eredményeztek Románia társadalmi szerkezetében. Ezek a változások tükröződnek a munkásosztály — szocialista társadalmunk vezető osztálya — uj jellegében, annak a szövetkezeti parasztságnak az uj jellegében, melynek szövetsége a munkásosztállyal a szocialista rendszer sziklaszilárd erejét jelenti, tükröződnek azokban a mélyreható változásokban, amelyeken a voltaképpen teljesen uj, minden sejtjével a munkásosztályhoz, a parasztsághoz, az egész néphez füződő hazai értelmiség ment át.

Ezek a mélyreható átalakulások, továbbá pártunk marxista-leninista nemzeti politikája szintén jelentős változásokat eredményeztek a román és a más nemzetiségü dolgozók közti kapcsolatokban; erősödött és szüntelenül fejlődik a dolgozók együttmüködése és barátsága, nemzetiségi különbség nélkül, az egyesült munkában és küzdelemben, amelyet azért folytatnak, hogy megteremtsék a szocializmust a közös hazában.

Ezek a változások abban a tényben is tükröződnek, hogy az aktiv munkaerő több mint 50 százaléka az iparban és más nem mezőgazdasági ágakban dolgozik, ebben az ötéves tervben pedig mintegy 40 százalékra csökken a továbbra is a mezőgazdaságban dolgozó munkaerő. Az egész nemzetgazdaság erőteljes fellendülésének eredményeként szüntelenül növekedett a nemzeti jövedelem, amelynek több mint 60 százalékát 1970-ben az ipar szolgáltatta. Ez lehetővé tette egyrészt, hogy jelentős anyagi és pénzügyi eszközöket forditsunk a bővitett szocialista ujratermelésre, a nemzeti vagyon növelésére, másrészt pedig, hogy a nemzeti jövedelem jelentős részét a fogyasztási alapra használjuk fel. Ezen az alapon szüntelenül gyarapithattuk a dolgozók jövedelmét, amely az 1966—1970-es ötéves tervben mintegy 2,5-szeresen volt nagyobb, mint az 1951—1955-ös ötéves tervben.

Csak egyetlen tényt emlitek meg, hogy jobban megértsük a párt és az állam törekvését a dolgozók jövedelmének további növelésére, nevezetesen azt, hogy 1975-ben 1970-hez képest az egy személyre eső reáljövedelem növekedése hozzávetőleg egyenlő lesz az egész évi átlagjövedelemmel, amelyet egy személy az első ötéves tervben ért el.

A gazdasági-társadalmi fejlődésben, a nép anyagi és szellemi jóléte növelésében elért összes nagy eredmények pártunk marxista-leninista általános vonalának helyességét igazolják. Pártunk alkalmazni tudta az általános igazságokat a konkrét hazai körülményekre, biztositani tudta a szocialista épités felfelé ivelő menetét.

Számottevő sikereket értünk el ezekben az években az oktatásban, a tudományban, az irodalomban és a müvészetben, amelyek szintén nagy változásokon mentek át. A dolgozók hatalmának beiktatásával egyidejüleg megindult kulturális forradalom sikerrel folyt le.

Közismert, milyen elmaradott helyzetben volt Románia a burzsoá-földesuri rendszer idején, s hogy e tekintetben milyen sulyos örökséget vettünk át. Pártunk és szocialista államunk szempontjából objektiv szükségesség volt e helyzet gyors ütemü felszámolása, az egész nép kulturális szinvonalának emeléséhez vezető intézkedések mielőbbi megvalósitása. Már akkor világosan kitünt — s az élet megerősitette ezt —, hogy ha nem sikerül felszámolnunk a kulturális elmaradottság állapotát, kiformálnunk a szükséges szakember- és munkáskádereket minden tevékenységi terület számára, akkor magát az ország gazdasági-társadalmi fejlesztését sem valósithatjuk meg sikeresen.

Az ez irányban tett erőfeszitések ismeretesek. Igy ma elérkeztünk az egész ifjuságot felölelő kötelező és ingyenes tizéves oktatáshoz, amelyet a következő 2—3 esztendőben általánossá teszünk, az ifjuság legnagyobb része liceumi, vagy szakmai iskolai oktatásban részesül, a főiskolai oktatás pedig annyira fejlődött és szakosodott, hogy a legfejlettebb országokéval vetekszik. Ugy gondolom, hogy indokolt néhány összehasonlitó adattal megvilágitani, milyen erőfeszitések történtek e téren és milyen nagy változások mentek végbe országunkban az oktatás és a müvelődés terén

(Folytatása a II. oldalon)

Rendszerünk megvalósításai a társadalomfejlesztés és a nép kulturális színvonala emelése terén

Elvtársak!

A politikai-nevelő tevékenységet szoros összefüggésben kell elemezni az uj társadalom általános épitésének menetével. Csakis igy érthetjük meg jobban mind a sikereket, mind pedig a fogyatékosságokat, amelyek a szocialista rendszer megteremtésének éveiben tevékenységünkben megnyilvánultak.

Mint ismeretes, a szocialista épités éveiben a román nép történelmi jelentőségü sikereket ért el

Iparvállalatainkból jelentik

Sikeresen teljesült a tízhónapi termelési terv

Az Arad Megyei Statisztikai Igazgatóságtól kaptuk a hirt, hogy iparvállalataink sikerrel teljesitették az októberi és a tizhónapi termelési tervet.

A globális termelési terv tekintetében Arad municipium és a megye iparvállalatai több mint 45 millió lejjel haladták tul a feladatokat tiz hónap alatt. Az árutermelési tervet 118 millióval lépték tul. Az elsők között kell megemlitenünk a Vagongyártó Üzem, a Szerszámgépgyár, a Faipari Kombinát, az UTA textilüzemek és a Vörös Trikó kötszövöttárugyár munkaközösségét. Az emlitett árutermelési tulteljesités keretében 7 személyvagon, 20 tehervagon, 20 esztergapad, közel 10 millió lej értékü butor, 87 000 négyzetméter gyapot szövöttáru és 58 000 darab kötszövött holmi készült el terven felül. A Szerszámgépgyár 107,2, a Vagongyártó Üzem 103,8, a Mezőgazdasági Gépeket Gyártó, Szerelő és Javító Vállalat 106,3, a Faipari Kombinát 102,7, az UTA textilüzemek 101,2, a Victoria óragyár 103,8, a helyiipar pedig 105 százalékban teljesitette a tizhónapi árutermelési tervet. Jelentős eredménynek számit még, hogy az eladott és értékesitett árutermelésre vonatkozó mutatónál a municipium és a megye iparvállalatai 142 millió lejjel többet teljesitettek, mint amennyit a terv előirt. És a jól szervezett, gazdaságos munkára vall, hogy az emlitett időszakban 100,2 szazalékban teljesült a munkatermelékenység növelését meghatározó tervfeladat.

A kiskereskedelmi áruforgalom növekedése az 1971-75-ös ötéves tervben

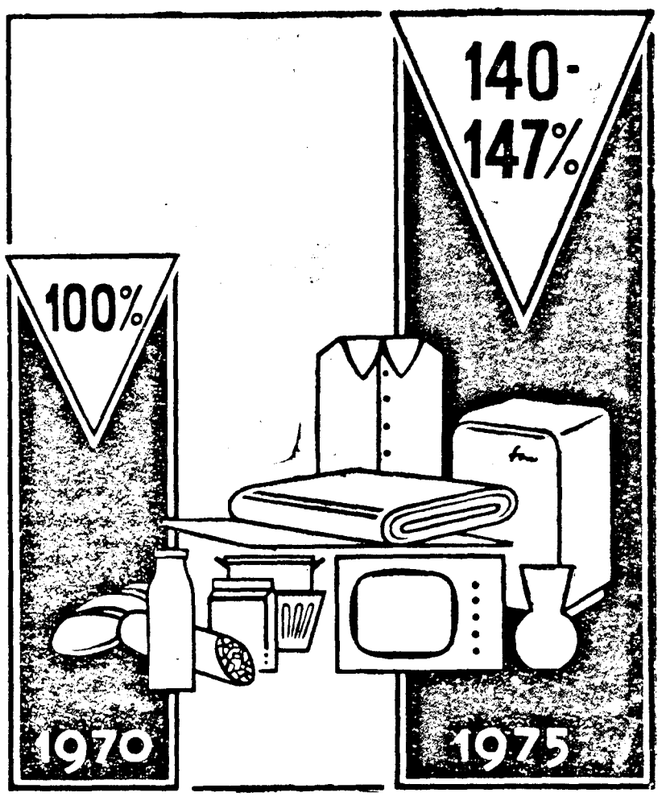

Mit jelent a kiskereskedelmi áruforgalom — grafikonunkon illusztrált — 40—47 százalékos növekedése?

Olyan termékeket, melyek megfelelnek a vásárlók megnövekedett igényeinek.

A közfogyasztási cikkeket gyártó iparágak rugalmasságát, mely lehetővé teszi az uj termékek gyors bevezetését.

Jobb minőséget.

Szebb áruprezentálást.

Nagyobb kezdeményezőkészséget a néptanácsok és szövetkezetek részéről a helyi erőforrások felhasználása tekintetében.

A különböző földrajzi övezetekben sajátos termékeket.

A kereskedelmi hálozat észszerübb területi elosztását.

Civilizáltabb kiszolgálást, az önkiszolgáló módszer és egyéb korszerü módszerek kiterjesztését.

Uj üzleteket.

Több félkész és kész élelmiszert, hogy megkönnyitse a dolgozó nők második müszakját.

A törvény célja világos, szelleme emberközeli, jellege a legmélyebben szocialista.

Amint egyébként egész ötéves tervünké.

TEGNAP A MEGYÉBEN

Felavatták az uj Postapalotát

Tegnap a délelőtti órákban jelentős eseményre került sor municipiumunkban: felavatták az uj, korszerü Postapalotát. A szalagot Constantin Nicolae mérnök elvtárs, az RKP Arad megyei bizottságának titkára vágta el. Az architektónikai szempontból is szép épület felavatásán jelen voltak a RKP megyei és municipiumi bizottságának aktivistái, az Arad megyei és az Arad municipiumi néptanács képviselői, meghivottak az aradi vállalatokból és intézményekből. A meghivottaknak bemutatták az impozáns épület különböző helyiségeit, az avatószalag elvágása után a közönség számára is megnyilt az uj Postapalota.

Drámai küzdelem és hosszabbítás után

UTA — Zaglebie 2:1 (1:0, 1:1)

UTA stadion, 7 ezer néző. Vezette: Wöhrer Franz — Holczer Günther és Strasser Johann (Ausztria). Csapatok: UTA: Vidák, Biró, Leretter, Pozsonyi, Popovits — Domide, Petescu, Brosovszky — Sima (az 59. perctől Kalinin) Kun II., Both. ZAGLEBIE: Szeja — Pieraszewski, Pazdzior, Cieszowic, Szlykowicz — Galas, Stachula, Gluch (a 46. perctól Pawlowski) — Nowak, Odsterczyl, Kwiatkowski.

GOLLÖVŐK: Domide (13. p.), Kun II. (112. p.), illetve Pawlowski (67. p.).

SZÖGLETARÁNY: 7:4.

(Folytatása a VI. oldalon)

NICOLAE CEAUŞESCU ELVTÁRS EXPOZÉJA

(Folytatás az I. oldalról)

Az oktatás fejlődése

a tanulók és a diákok száma

Sorszám:	1938/1939	1970/1971
1. Általános kötelező oktatás	1 575 477	2 941 265
2. Liceumi oktatás	49 287	505 891
3. Szakmai oktatás, liceum utáni szakoktatás és mesterképzés	39 250	317 367
4. Főiskolai oktatás	26 489	151 885
Összesen	1 690 503	3 916 408

A mostani ötéves terv végére a tanulók és a diákok száma meghaladja az öt milliót, ami a lakosság számának csaknem egynegyedét teszi ki. Ezek az adatok hiven tükrözik, milyen nagyot fejlődött hazánkban az oktatás ezekben az években.

Tudott dolog, hogy az oktatásban, az összes tevékenységi területeken szükséges káderek képzésében elért eredmények, az ifjúságnak a tudomány és technika legújabb vivmányaival való felvértezése terén elért eredmények elsőrendü szerepet játszanak abban, hogy Románia gyors ütemben haladjon a gazdasági-társadalmi fejlődés utján, egyike a szocializmus romániai győzelme lényeges tényezőinek.

Hasonlóképpen megkülönböztetett figyelmet fordítottunk a tudomány fejlesztésére, ami egyre jelentősebb tényező az egész ország gazdasági és társadalmi haladásának biztosításában és az általános ismeretkör bővitésében. Ime néhány adat, amely meggyőzően tanuskodik a tudományos kutatás tevékenység fejlődéséről.

A tudományos kutatótevékenység fejlődése

	1938	1970
A tudományos kutató egységek száma	51	303
A tudományos kutató egységek egész személyzete	5000	37 000

De az önmagukban véve is beszédes számokon kivül meg kell emliteni, hogy ma a tudományos tevékenység igen nagy jelentőségü szerepet tölt be a román gazdaság gyors haladásának biztositásában.

A társadalomtudomány is erőteljesen fejlődött: nemregiben alakult meg a Társadalmi és Politikai Tudományok Akadémiája, amelynek hivatása fontos szerepet betölteni az egész romániai ideológiai és nevelő tevékenységben.

Megemlitek továbbá néhány adatot az irodalmi-müvészeti alkotásról; főként az irodalom, a szinház, a zene, a filmmüvészet terén,

TÁBLÁZAT

a kultúra és az irodalmi-müvészeti alkotás fejlődéséről

Sorszám	Mutatók	Mérték-egység	1938	1970
1.	SZINHÁZAK ÉS ZENEI INTÉZMÉNYEK			
	egységek	szám	18	143
	— nézők és hallgatók	millió	1,6	12,0
2.	MOZIK			
	— egységek	szám	338	6 275
	— nézők	millió	41,4	198,7
3.	MÜVELŐDÉSI OTTHONOK KLUBOK ÉS MÜVELŐDÉSI HÁZAK	szám	3467	7 744
4.	MÜKEDVELŐ MÜVÉSZEGYÜTTESEK	szám	3500	24 543
5.	KIADÓI TEVÉKENYSÉG			
	a) kiadott munkák összesen	szám	2300	3 879
	ebből:			
	— eredeti munkák	szám	1900	2 998
	— fordítások	szám	400	881
	b) összpéldányszám	millió pld.	8,0	39,3
	ebből:			
	— eredeti munkák	millió pld.	6,5	40,7
	— fordítások	millió pld.	1,5	18,6
6.	NYILVÁNOS KÖNYVTÁRAK			
	— egységek	szám	3100	8 142
	— létező kötetek	millió pld.	1,1	47,6
7.	UJSÁGOK, FOLYÓIRATOK ÉS MÁS IDŐSZAKI KIADVÁNYOK			
	— évi példányszám	millió pld.	650	1 333
8.	MUZEUMOK			
	— egységek	szám	83	293
	— látogatók	ezer	875	8 772
9.	RÁDIÓ ÉS TELEVIZIÓ			
	— rádió- és vezetékes rádióelőfizetések	ezer	252	3 075
	— televizió-előfizetések	ezer	—	1 484

Ami a filmprodukciót illeti, ez — mint ismeretes — voltaképpen a szocialista építés éveiben fejlődött ki. 1970-ben országunkban 39 játék- és kisfilmet, mintegy 160 dokumentum és tudományos filmet, valamint 76 filmhiradót készitettek: megfelelő bázissal rendelkezünk ahhoz, hogy rövid időn belül, mind mennyiségi, mind pedig minőségi szempontból megjavitsuk a filmprodukciót, s igy a mozi minél jobb körülmények között betölthesse a szocialista társadalmunkban rá háruló fontos szerepet.

Mindezekből az adatokból, a mai helyzetnek a multbelivel való egybevetéséből világosan kitünik, hogy a szocialista építés éveiben a termelőerők erőteljes fellendülésével egyidejüleg nagy sikerek születtek egész népünk általános müveltségi szinvonalának emelésében is.

Jogosan állithatjuk, hogy nagyszabásu kulturális forradalom ment végbe, amely sokrétüségével és kihatásaival ugyanolyan, sőt, talán még jelentősebb helyet foglal el, mint az iparban és mezőgazdaságban bekövetkezett nagy forradalmi változások.

Az oktatás, a tudomány, az egész kulturális tevékenység fejlődése erőteljes befolyást gyakorolt az országunkban végbement összes nagy forradalmi átalakulásokra.

Pártunk tapasztalata az ideológiai és politikai tömegtevékenység megszervezésében a szocializmus építésének időszakában

Tisztelt elvtársak!

A IX. kongresszus, az Országos Konferencia, a X. pártkongresszus, jóváhagyta az illető időszakok ötéves terveit, az egész gazdasági-társadalmi tevékenység vezetésének fejlesztésére és tökéletesitésére vonatkozó intézkedéseket, mint ismeretes, megkülönböztetett figyelmet szentelt a politikai-nevelő munkának. Pártunk abból indult ki, hogy az állandó politikai-ideológiai, szocialista nevelési munka objektiv szükségesség a szocializmus és a kommunizmus építésének egész időszakában, egyik alapvető összetevője az uj társadalom megteremtési folyamatának. Mi ugy véljük é ugy véltük mindig, hogy a szocializmus történelmi hivatása nemcsak abban áll, hogy az embert felszabaditsa az elnyomás és a kizsákmányolás alól, hogy biztositsa számára az anyagi jólétet, hanem abban is, hogy egy olyan felsőbbrendü szellemi civilizációt teremtsen, amilyent nem lehet létrehozni az uj tipusu magas foku öntudattal rendelkező nagy kulturális és szakmai felkészültségü, haladó erkölcsi-politikai jellemü ember kiformálása nélkül. Következésképpen Marx, Engels és Lenin felfogásából indultunk ki, amely szerint a szocializmus és kommunizmus nem képzelhető el másként, csak mint a tömegek tudatos történelmi alkotásának eredménye, csak mint olyan társadalmi rend, amelyben a tömegek, a történelem során első izben, felemelkednek a szükségesség, az objektiv törvények magasabb szintü megértéséhez és az ezekből fakadó követelmények szellemében cselekednek, tudatosan alakitva sorsukat.

A szocializmus, kiváltképpen pedig a kommunizmus, az a társadalmi rend, amelyben, amint azt Engels hangsulyozta, „az emberek saját társadalmasitása, amely eddig, a természet és a történelem által rájuk erőszakoltan, velük szembenállott, most saját szabad tettük lesz. Az objektiv, idegen hatalmak, melyek eddig a történelmen uralkodtak, maguknak az embereknek az ellenőrzése alá kerülnek. Csak ettől kezdve fogják majd az emberek teljes tudatossággal maguk csinálni történelmüket, csak ettől kezdve lesznek meg az általuk mozgásba hozott társadalmi okoknak tulnyomólag, s állandóan növekvő mértékben, az általuk elérni kivánt hatásaik is. Ez az emberiség ugrása a szükségszerüség birodalmából a szabadság birodalmába".

Románia ma a kommunizmus épitése első szakaszának — a szocializmusnak — szakaszában van, amely hosszu időszakra terjed ki és különböző fejlődési stádiumokat ölel fel.

A kapitalizmusból a kommunizmusba való átmenet komplex forradalmi folyamat, amely akkor kezdődik meg, amikor a munkásosztály a parasztsággal, az értelmiséggel és más társadalmi erőkkel szövetségben kivivta a politikai hatalmat, de ekkor még nem fejeződik be. Az ebben az időszakban végbemenő összes forradalmi átalakulások kötelező módon kiterjednek mind a müszaki-anyagi alapra, mind pedig a társadalmi tudatra. Abból a tényből kell kiindulnunk, hogy a hatalom kivivása a valóságban csupán a kezdetét jelenti a nagy münek, a szocializmus és a kommunizmus eszméi valóra váltásának, amelyekért a nép legjobb fiai harcoltak és életüket áldozták, kezdetét jelenti a dolgozó milliók szabadságra, egyenlőségre, méltányosságra, anyagi és szellemi jólétre való törekvései, vagyis mindama realitások valóra váltásának, amelyek alapvetően megkülönböztetik a szocializmust az összes előző rendszerektől. E célok elérése hosszu időszakot igényel, s ezáltal mélyrehatóforradalmi átalakulások mennek végbe a társadalom szerkezetében, a társadalmi viszonyok természetében, az emberek gondolkodásában és életmódjában. A társadalmi fejlődés objektiv törvényeinek tanulmányozására és ismeretére támaszkodva a kommunista párt céltudatosan kell hogy irányitsa ezt a széles sodrásu, komplex forradalmi folyamatot, meg kell hogy szervezze az egész nép részvételét annak a legjobb körülmények között történő lefolytatásában. A sokoldaluan fejlett szocialista társadalom megteremtéséért vivott harcunk szerves része annak a forradalmi folyamatnak, amelynek során Románia ráter a kommunizmusra.

A kommunizmusra való rátérésről csak akkor beszélhetünk valóban, ha az emberek tudatosan fogják irányitani a társadalmi folyamatokat és elérik „az általuk kivánt hatásokat."

Éppen ezért pártunk, amely szüntelenül gondot fordit a termelőerők fellendítésére, hogy biztositsa az anyagi javak bőségét, a termelési viszonyok tökéletesitését, ugyanakkor megkülönböztetett figyelmet szentel a politikai-ideológiai tevékenységnek, az uj ember kiformálásának, annak, aki tudatosan alkotja saját jövőjét.

Az emberek átalakitása és felvértezése a legfejlettebb társadalom- és életszemlélettel — a dialektikus és történelmi materializmussal — a legujabb tudományos ismeretekkel és következtetésekkel, egyike a legbonyolultabb kérdéseknek, sok szempontból sokkal nehezebb probléma, mint a gazdaság fejlesztése.

Ezért a szocialista öntudat fejlesztésére irányuló ideológiai-nevelő tevékenység az egész pártnak állandó feladata, felelősségérzettől áthatott, kitartó és türelmes munkát igényel. Minden tulzás nélkül ki kell mondanunk, hogy e munka sikeres fejlesztésétől függ hazánk kommunista jövője.

Elvtársak!

A IX. kongresszus utáni időszakban kifejtett ideológiai-nevelő munka rövid elemzése is lehetővé teszi, hogy megállapitsuk: intenziv munkát fejtettünk ki, jelentős eredményeket értünk el az összes kommunisták politikai-ideológiai szinvonalának emelésében, az összes dolgozók szocialista tudatának fejlesztésében. Ide tartoznak egyébként azok az intézkedések is, amelyeket a gazdasági-társadalmi tevékenység vezetésének javitására, azoknak a politikai és szervezési feltételeknek a létrehozására tettünk, amelyek biztositják a dolgozók tömegeinek széles körü részvételét az összes tevékenységi szektorok vezetésében. Az a tény, hogy az évek során pártunk helyes általános vonalat követett, alkotó módon tudta alkalmazni az általános igazságokat és az uj rendszer épitésének objektiv törvényeit országunk konkrét körülményeire, annak is tulajdonitható, hogy állandóan foglalkozott a politikai-ideológiai tevékenység megszervezésével, azzal, hogy felvértezze a párttagokat és a pártkádereket a dialektikus és történelmi materialista élet- és társadalomszemlélettel.

Ugyanakkor a nevelő tevékenység, a dolgozó tömegek politikai tudatának emelésére irányuló tevékenység eredményei abban is tükröződnek, hogy az egész nép töretlenül valóra váltja pártunk bel- és külpolitikáját, azt a politikát, amely teljes mértékben megfelel létérdekeinek.

Nagyra értékelve azokat az eredményeket, amelyeket népünk a párt vezetésével ért el az egész gazdasági-társadalmi tevékenységben és a politikai-ideológiai munkában, meg kell emlitenünk, hogy a szocialista épités éveiben számos hiányosság, hiba és — mint ismeretes — néha visszaélés és törvénytelenség is előfordult, sulyosan megszegték a pártszabályokat, valamint a szocialista együttélés szabályait és a szocialista törvényességet.

Nem kivánok most a gazdasági tevékenységben a mutatkozó hiányosságokkal foglalkozni, mert ezekről már gyakran beszéltem; valamennyien tudjuk, hogy még sok a tennivalónk ahhoz, hogy Romániát a gazdaságilag fejlett országok szintjére emeljük. De azt is tudjuk, hogy eddigi megvalósitásaink, a X. kongresszuson kidolgozott program, egész népünk előtt ragyogó távlatokat nyit — és minden feltételünk megvan ahhoz, hogy rövid idő alatt felszámoljuk a lemaradást. Mint ismeretes, főként a szocialista épités első évelben erélyes harcot kellett vivnunk a régi burzsoá-földesuri rendszertől örökölt szokások és életszemléletek ellen: meg kellett törnünk a volt uralkodó osztályok nem egyszer áldáz ellenállását, amelyek nem tudtak belenyugodni abba a gondolatba, hogy mindörökre elvesztették kiváltságos helyzetüket. Érthető, hogy ilyen körülmények között határozott intézkedésekre volt szükség a reakciós elemek összes próbálkozásaival szemben, amelyekkel meg akarták akadályozni országunkban a szocialista épités sikeres kibontakoztatását. Azt hiszem, hogy e kérdések tekintetében minden világos. Az élet ma is azt bizonyitja, hogy ott, ahol nem lépnek fel eltökélten a forradalmi, demokratikus vivmányok védelmében, ezek a vivmányok veszélybe kerülhetnek. Azoknak a reakciós, imperialista erőknek az akcióira gondolok egyes dél-amerikai, afrikai, ázsiai, sőt európai országokban is, amelyek nemcsak szembeszállnak bizonyos államok demokratikus fejlődésével, hanem a legvéresebb terrorhoz folyamodnak a haladó forradalmi erőkkel szemben.

Természetesen Romániában ma már nincsenek olyan erők, amelyek veszélybe sodorhatják a forradalmi vivmányokat, és bármilyen külső beavatkozási kisérlet beleütközne az egész nép szilárd harcába, mert a nép eltökélt szándéka felépiteni az uj, szocialista rendszert, megvédeni uj életét, a függetlenséget és a szuverenitást.

Arról a harcról szólva, amelyet a reakció ellen kellett folytatni, meg kell azonban emlitenem, hogy bizonyos hibákat s torzitásokat is elkövettek, amelyek éppen egyes párt- és állami aktivistákat sujtottak, s hogy ezeknek a törvénytelenségeknek semmi közük az emlitett reakciós elemek, vagy maradi felfogásaik elleni harchoz. Amint a Román Kommunista Párt 1968 áprilisi plenáris ülése és a X. pártkongresszus megállapitotta, mindezek a szocialista együttélés normáinak, a szocialista törvényességnek a megszegését jelentik és semmivel sem indokolhatók. Pártunk és államunk megfelelő intézkedéseket tett, hogy az ilyen negativ jelenségek többé ne ismétlődjenek meg, biztositva szocialista törvényességünk szigoru tiszteletben tartását.

Hasonlóképpen az ideológiai-nevelő tevékenységben is bizonyos fogyatékosságok és hibák mutatkoztak. Igy bizonyos időszakban lebecsülték a haladó nemzeti és társadalmi hagyományokat, ami negativan hatott ki a politikai nevelő tevékenységre. Az oktatás és a tudományos tevékenység megszervezésében is számos hiba mutatkozott, olyan irányzatok nyilvánultak meg, amelyek semmibe vették a hagyományokat és a konkrét feltételeket Romániában. Erről már szó volt, és nem hiszem, hogy ki kell most térjek rájuk. Komoly hiányosságok mutatkoztak az irodalmi-müvészeti tevékenység, valamint általában a politikai nevelő munka irányitásában is; gyakran bizonyos, a néptől elszakadt általános tézisekhez folyamodtak.

E hibák, az ideológiai-nevelő munka bizonyos hiányosságai folytán előfordultak olyan esetek is, hogy nem biztak a munkásosztály és népünk erejében, helytelen álláspontra helyezkedtek egyes modern tudományokkal szemben. Ez a bizalmatlanság abban jutott kifejezésre, hogy megnyilvánultak vélemények, amelyek szerint hiba lenne Romániában megszervezni egyes korszerü ágak termelését, mint például az elektronikáét. Ugyszintén kifejtettek olyan téziseket, amelyek szerint nem kellett volna tulságosan fejleszteni a tudományos kutatást országunkban, hanem inkább licenceket kellett volna vásárolni külföldről. Mindezeket azért emlitem meg, mert negativ következményekkel jártak és oda vezettek, hogy Románia fejlődése lemaradt néhány jelentős tevékenységi területen.

A politikai-ideológiai munka egyik jelentős hiányossága, véleményem szerint az, hogy sokáig nem szenteltünk kellő figyelmet a szocialista és kommunista elvek, a társadalmi etika és méltányosság érvényesülésének minden tevékenységi területen.

Ugyanakkor a merevség, a betokosodás, a formalizmus egész sor megnyilvánulásával találkoztunk a nevelő munkában; különösképpen egyes ideológiai szektorok irányitásában, ideértve az irodalmat és a müvészetet is. Ahelyett, hogy kitartó munkával elvszerüen tisztáztuk volna a világ- és életszemléletünket, minden tevékenységi területen érvényre juttatták volna a marxi-lenini elveket, olykor adminisztrativ intézkedésekhez folyamodtak, sablonokat, mesterségesen kreált szabályokat kényszeritettek ki, önkényes intézkedéseket tettek, sőt visszaéléseket követtek el.

Komoly hiányosságok voltak a pártoktatás megszervezésében és lebonyolitásában, az összes kommunisták politikai-ideológiai szinvonalának emeléséért folytatott munkában is; különösen elhanyagolták a párt- és állami aktivisták nevelését, a szükséges ismeretekkel való felvértezését.

Most a politikai-ideológiai munka problémáinak elemzésekor okvetlenül emlékeztetnünk kell ezekre a hibákra, hogy levonjuk belőlük az összes tanulságokat és megtegyük a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy soha semmilyen formában ne ismétlődhessenek meg munkánkban.

A multkor utaltam az oktatás terén, az Oktatásügyi Minisztérium munkájában mutatkozó hiányosságokra; most nem térek ki ezekre.

Az összes dolgozók körében végzett nevelő tevékenység javitásának szükségességéről szólva, meg kell emlitenünk azt is, hogy nem használták fel megfelelően a politikai-nevelő tömegmunkához rendelkezésünkre álló eszközöket, hogy a pártszervek és a társadalmi szervezetek munkájában ezen a téren is megnyilvánult egész sor fogyatékosság; a volt Müvelődés- és Müvészetügyi Állami Bizottság nem biztositott ebben a tekintetben hatékony irányitást az összes tevékenységi szektorok számára.

A rádió és a televizió sem felelt meg teljesen annak a szerepnek és azoknak a követelményeknek, amelyeket a párt állitott eléje.

Számos hiányosság nyilvánult meg az irodalmi-müvészeti alkotásban is; utalok itt egyes munkák nevelő tartalmára.

Amint már mondottam, a gondatlanság, a gyenge felelősségérzet miatt, az ideológiai szilárdság hiánya következtében behoztak egész sor, ideológiai-nevelő szempontból káros tartalmu, alacsony müvészi szinvonalu filmet és más müvészeti vagy irodalmi munkát. Mindez kétségkivül bizonyos negativ hatást gyakorolt társadalmunk embereire, egyes fiatalokat is beleértve. Ugy vélem, hogy az ilyen állapotok semmivel sem indokolhatók. Legyen világos e tevékenységi szektorok összes dolgozói számára, hogy szocialista államunk eszközeit semmilyen formában sem szabad az eszméinkkel ellentétben álló egyes életszemléletek propagálására felhasználni. Nem engedhetjük meg, hogy különböző csatornákon és különböző formákban rasszista, soviniszta, nacionalista nézeteket propagáljanak, magasztalják a durvaságot, a burzsoá életmódot.

Mi nagy felelősséggel tartozunk a pártnak, a népnek és határozottan fel kell lépnünk mindazzal szemben, ami szennyezheti szellemi életünket. Nem engedhetjük meg az ugynevezett szabadság kedvéért, hogy eszközeinkkel országunkban a kizsákmányoló osztályok maradi nézeteit, erkölcseit, burzsoá életmódot propagáljanak, bárhonnan is jöjjön ez.

Jó, ha visszaemlékezünk, hová vezetett a fasiszta propaganda megtürése, mennyibe került a román népnek és az egész emberiségnek az, hogy nem léptek fel határozottan a hitleristák, a fasiszták reakciós eszméi terjesztésének eltiltásáért!

Azért emlitem fel mindezt, hogy megértsük: kötelességünk minden intézkedést megtenni, hogy megakadályozzuk országunkban a maradi, a reakciós nézetek terjesztését, hogy népünket, az ifjuságot a haladó nézetek, a szocialista humanizmus szellemében, a népek közötti barátság és együttmüködés, a világbéke ügye szellemében neveljük.

A szocialista nevelési-program parancsoló követelménye a jelenlegi szakasznak, a román társadalom felfelé ivelő fejlődésének

Tisztelt elvtársak!

Amint rámutattam, az utóbbi időszakban, kezdve a IX. kongresszustól, azzal egyidejüleg, hogy nagyobb mértékben foglalkoztunk a gazdaság fejlesztésével, és a gazdasági-társadalmi vezetés javitásával, számos intézkedést tettünk egyes multbeli negativ állapotok felszámolásáért, a visszaélések megszüntetéséért és a szocialista törvényesség erősitéséért. Az oktatás és különösképpen a tudományos kutatás kiemelkedő eredményeket ért el. Az irodalmi-müvészeti alkotómunkában nagy müvészi és szellemi értékü müvek születtek; az összes tevékenységi területeken ujitó szellem érződik.

Mindezeknek a pozitiv eredményeknek az ellenére, továbbra is megnyilvánultak bizonyos hiányosságok, főként engedékenység és határozatlanság egyes maradi megnyilatkozásokkal szemben. Igaz, hogy ezek az állapotok nem valami sulyosak hazánk szocialista fejlődése szempontjából; de az ilyen megnyilatkozások felett nincs jogunk szemet hunyni, még akkor sem, ha csak minimális kárt okozhatnak.

Hangsulyozni kivánom a Központi Bizottság plénuma előtt, hogy a Titkárság s a Végrehajtó Bizottság az utóbbi években elemezte a nevelő munkát és számos intézkedést jelölt ki javitására. Sajnos azonban, ezeket az intézkedéseket nem hajtották végre következetesen, nem ültették gyakorlatba az összes ilyen vonatkozásu határozatokat. Meg kell mondanunk, hogy a titkárság nem gyakorolt állandó ellenőrzést és nem szervezte meg kellőképpen e feladatok gyakorlatba ültetését. Azok az elvtársak, akik e szektorokban dolgoztak, illetve e szektorokat irányitották, sem voltak állandóan tudatában, milyen felelősség hárul rájuk a politikai-ideológiai tevékenység megfelelő irányitásáért. Elmondhatjuk, hogy az önelégültségnek, a kombattivitás és a forradalmi szellem eltompulásának bizonyos légköre kapott helyet, egyes szektorokban hivatalnokszellem, helyenként pedig rosszul értelmezett „intellektualista" magatartás honosodott meg.

Ezért kell igen komolyan elemeznünk a politikai-ideológiai és nevelő tevékenységet, ezért kell kijelölnünk a szükséges intézkedéseket az egész munka javitására ezen a fontos területen.

A Végrehajtó Bizottság ez év juliusában ezekből a meggondolásokból fogadta el az ismert intézkedéseket. Három és fél hónap telt el az ideológiai tevékenység javitásával kapcsolatos intézkedések kijelölése óta. Az első mérleget tehát megvonhatjuk.

Ebben az időszakban az egész pártban megvitatták őket, sor került a pártszervezetek nyilt gyüléseire, bővitett plénumokra, amelyeken részt vettek városi, municipiumi és megyei bizottságok aktivistái. Ezeken a gyüléseken körülbelül 2,5 millió párttag és más dolgozó vett részt, felszólalt csaknem 500 000 részvevő, javaslatok ezrei hangzottak el, egyesek közülük igen értékesek, valamennyi az általános tevékenység és főként a nevelő munka javitásának törekvéséről tanuskodott. Elmondhatjuk tehát, hogy a Végrehajtó Bizottság által az ideológiai tevékenységre vonatkozóan kijelölt intézkedéseket az egész párt megvitatta; abból kiindulva, hogy ezeken a pártgyüléseken részt vettek pártonkivüliek is, hogy a társadalmi szervezetek közvetitésével a dolgozók széles tömegei vitatták meg e problémákat, elmondhatjuk, hogy az intézkedéseket egész népünk megtanácskozta. A pártgyülések és vezetőszervi plénumok összes határozatai, ezek táviratai és a többezer levél, amelyet ebben az időszakban párttagok és más dolgozók intéztek a Központi Bizottsághoz — s amelyeket a sajtó csak részben közölt — egyöntetüen hangsulyozzák ezeknek a határozatoknak a helyességét, a politikai nevelő munka javitásának szükségességét.

Ezeken a gyüléseken ugyanakkor sokoldaluan elemezték az összes szektorok tevékenységét pártunk politikájának példás teljesitéséért.

A Végrehajtó Bizottság határozatai óta eltelt időszakban számos konkrét intézkedést foganatositottunk a hiányosságok felszámolásáért és a párt- és állami szervek politikai nevelő munkájának javitásáért. Önök ismerik ezeket az intézkedéseket, főleg az oktatás és a pártoktatás terén, s ezért nem kivánok foglalkozni velük. Természetesen még a kezdet-kezdetén vagyunk és a legkövetkezetesebben folytatnunk kell a pártszervezetek, valamint a városi és megyei pártszervek gyülésein elfogadott határozatok és intézkedési tervek megvalósitását.

Most, amikor megvonjuk az első mérleget, elmondhatjuk, hogy az egész párt és nép lelkesen köszöntötte és helyeselte a Végrehajtó Bizottság határozatait a politikai nevelő munka javitásáról, ami objektiv szükségesség a román szocialista társadalom felfelé ivelő fejlődése szempontjából. Ezeknek az intézkedéseknek a megvitatása valóban nemzeti jelleget öltött, a párt egységének, az egész nép azon elhatározásának erőteljes megnyilatkozásává változott, hogy töretlenül megvalósitja a kommunisták bel- és külpolitikáját.

Éppen ezért biztosan állithatjuk, hogy az egész párt és nép helyeslésének örvendenek, az egész párt és nép akaratát fejezik ki azok a problémák, amelyeket a Központi Bizottság plenáris ülése ezekben a napokban megvitat.

Tisztelt elvtársak!

Pártunk határozatai az ideológiai tevékenységről erős visszhangot keltettek nem csak belföldön, hanem külföldön is. Ez a körülmény csak örömünkre szolgálhat, mert bizonyitja, hogy a külföld nagy figyelemmel és érdeklődéssel kiséri pártunk és népünk szocialista épitőmunkáját Romániában. Egyébként tudják, hogy gyakran pozitiv értékelések hangzanak el országunk bel- és külpolitikájáról.

Elmondhatjuk, hogy éppen népünknek az uj társadalmi rendszer épitésében elért eredményei, népünk következetes, a béke és a világ összes népeivel való együttmüködés jegyében fogant nemzetközi politikája szerzett Romániának annyi jóbarátot szerte a világon.

Az ebben az időszakban adott interjuimban részletesen válaszoltam a politikai-ideológiai tevékenység javitásával kapcsolatos intézkedések tartalmára vonatkozó kérdésekre. Szeretnék köszönetet mondani azoknak, akiknek interjut adtam és az ujságoknak, amelyek részletesen és korrektül közölték e válaszokat.

Igaz, hogy a külföldi sajtóban megjelentek olyan kommentárok is, amelyek eltorzitották a politikai nevelő munka javitásáról szóló határozatok igazi értelmét; ezek közül egyeseket kétségtelenül annak tulajdonithatok, hogy nem ismé-

(Folytatása a III. oldalon)

NICOLAE CEAUŞESCU ELVTÁRS EXPOZÉJA

(Folytatás a II. oldalról)

rik, vagy nem tanulmányozzák figyelmesen országunk realitásait, másokat, nyiltan meg kell mondanom, rosszhiszemüeknek is tartok.

Egyesek felvetették a kérdést, hogy ezeknek a határozatoknak az elfogadása vajon nem jelent-e visszatérést a multhoz? Ahhoz, hogy világosan válaszoljunk erre a kérdésre, meg kell vizsgálnunk milyen multhoz való visszatérésről lehet szó, minthogy többféle mult van. Világosan rá kell mutatnunk, hogy szó sem lehet a burzsoá-földesuri korszakbeli multhoz való visszatérésről, mi éppen azt tüztük ki célul, hogy határozottabban felépünk a régi rendszer erkölcseivel és befolyásának maradványaival szemben. Nyilvánvaló, hogy nem lehet visszatérni ehhez a sötét multhoz, amelynek országunkban mindörökre vége szakadt. Ha a multhoz való visszatérés alatt valaki a törvénytelenségek és a visszaélések időszakát értené, ugy emlékeztetnem kell még egyszer, hogy pártunk nemcsak fellépett ezekkel az állapotokkal szemben, de megtette a szükséges intézkedéseket is ahhoz, hogy ilyen torzitások ne jelentkezhessenek többé szocialista társadalmunkban, hogy biztositsa a szocialista törvényesség tiszteletben tartását minden tevékenységi területen. Tehát semmiképpen sincs szó visszatérésről az ilyen multhoz! De ezeken a — hogy ugy mondjam — szomoru emlékü multakon kivül, még van egy más mult is: elsősorban arról a multról van szó, amelyre büszkék vagyunk, a nemzeti és a társadalmi felszabadulásért vivott harcról, az oktatás, a tudomány és népünk kulturája haladó hagyományairól — s azt akarjuk, hogy munkánkban szem előtt tartsuk ezt a multat. Szó van itt továbbá a forradalmi és kommunista mozgalom dicsőséges multjáról, a szocialista épités éveinek multjáról, amely magas fejlettségi szintre emelte hazánkat a gazdasági-társadalmi tevékenység minden területén. Erre a dicsőséges multra épül népünk további fejlődése, ez a dicsőséges mult áll nevelő politikánk középpontjában! Csakis ha harmonikusan egybe tudjuk hangolni a dicsőséges multat a jelennel, csakis akkor jelölhetjük ki a sokoldaluan fejlett szocialista társadalom sikeres építésének utját, teremthetjük meg a szükséges előfeltételeket a kommunizmus felépitéséhez Romániában!

Igy kell tehát felvetni a mult kérdését, s ezért van az, hogy a régi rendszert birálva, a multbeli negativ állapotokat birálva nem szabad mindent megtagadnunk. Teljes joggal lehetünk büszkék népünk harcos-munkás multjára, arra, amit a szocializmus éveiben megvalósitottunk; minden okunk megvan, hogy nagyrabecsüljük népünk ragyogó haladó elméit, a széles néptömegek hősiességét, amelyek nemzetiségi különbség nélkül, munkájukkal és harcukkal megvalósitották mindazt, ami ma Romániában van.

Kommunistának lenni egyet jelent a marxizmus-leninizmus alkotó szellemü elsajátításával

Tisztelt elvtársak!

Mint már hangsulyoztam, Románia gazdasági-társadalmi fejlődésének ujabb szakaszába, a sokoldaluan fejlett szocialista társadalom építésének szakaszába lépett. Az 1971—1975-ös ötéves terv, amelyet a Nagy Nemzetgyülés nemrégiben elfogadott, előirányozza a szocialista iparositás gyors ütemü folytatását. Ugyszintén nagy feladatok állnak a mezőgazdaság előtt. Országunk egész gazdasága gyorsan fog fejlődni. Ezen az alapon lényegesen emelkedik egész népünk anyagi és szellemi életszinvonala.

Amint a X. kongresszuson is hangsulyoztam, e feladatokat csakis a modern tudomány és technika legujabb vivmányai birtokában lehet megvalósitani. Objektiv szükségesség tehát javitani és emelni az oktatás, a tudomány szinvonalát és ennek kapcsán az egész politikai-nevelő munkát.

A termelőerők rohamos fejlődése, erős müszaki-anyagi alap megteremtése, a gazdasági és szociális egységek körültekintőbb telepitése az ország területén ujabb mélyreható változásokat hoz hazánk társadalmi szerkezetében. Ennek nyomán gyökeres változtatásokat kell eszközölni a társadalmi viszonyokban is, a társadalom vezetésének megszervezésében, a törvények és jogszabályok megszervezésében, társadalmi rendszerünk egész felépitményében.

Ezekből a nem tulságosan távoli perspektivákból kiindulva, meg kell tennünk minden intézkedést, hogy a lehető legjobban megoldjuk a felvetődő uj problémákat, tudományosan irányitsuk a társadalom szervezésének folyamatát — ami egyébként pártunk és szocialista államunk egyik elsődleges kötelessége.

A párt vezető szerepének növeléséhez és a szocialista demokrácia további fejlesztéséhez emelni kell a párt és állami káderek, az összes kommunisták politikai-ideológiai szinvonalát, ki kell alakitani az egész nép magas foku szocialista öntudatát, hogy tudatosan rendezhesse saját sorsát.

A magas foku szocialista tudat kialakitását célzó egész politikai-ideológiai tevékenységet a munkásosztály világszemlélete — a dialektikus és történelmi materializmus, a marxista-leninista ideológia alapján kell folytatni. A párt- és állami káderek csak e felfogásnak, a jelenségek dialektikus elemzési módszerének alapos elsajátitásával fogják jól megérteni mind a társadalomfejlődés objektiv törvényeit, mind pedig azokat az uj irányzatokat és erőket, amelyek érvényre jutnak és, amelyek biztositani tudják az emberi társadalom haladását.

Ezzel kapcsolatban helyes emlékeznünk Marxnak, majd később Leninnek arra a figyelmeztetésére, amely szerint a szocializmus általuk kidolgozott elméleti tételeit nem szabad megváltoztathatatlannak, örökérvényünek tekinteni.

Meg kell érteni, hogy a marxizmus-leninizmus szüntelenül megujuló eleven tanitás; forradalmi jellege éppen abból fakad, hogy szakadatlanul gyarapszik a társadalmi fejlődés összes tudományos következtetéseivel, hogy nem dolgozott ki megváltoztathatatlan, egyszer s mindenkorra érvényes téziseket, hanem hozzásegit az események kutatásához és megértéséhez az uj gazdasági, társadalmi, nemzeti és történelmi feltételeknek megfelelően.

Sajnos, egyesek ugy vélik, hogy a marxizmus-leninizmus elsajátitása és alkalmazása csupán azt jelenti, hogy elismételünk bizonyos, annak idején a marxizmus-leninizmus klasszikusai által kifejtett téziseket és általános eszméket, bizonyos elvi megfogalmazásokat a szocialista forradalomra és épitésre vonatkozólag, vagy különböző pártdokumentumokat. Hogy mennyire idegen egy ilyen felfogás a proletariátus dialektikus-materialista gondolkodásának igazi szellemétől, rendkivül meggyőzően és erőteljesen bebizonyitotta V. I. Lenin nyomban az Októberi Forradalom győzelme után, amikor kijelentette:

„Ha a kommunizmus tanulmányozása csupán abból állna, hogy elsajátitjuk mindazt, amit a kommunista müvek, könyvek és brosurák kifejtenek, akkor nagyon könnyen szert tennénk holmi kommunista szájhősökre vagy betürágókra, ami csak károkat és hiányosságokat okozna nekünk, mert ezek az emberek miután megtanulták és elolvasták mindazt, amit a kommunista könyvek és brosurák kifejtenek, képtelenek lennének összekötni mindezeket az ismereteket és nem tudnának ugy cselekedni, ahogyan a kommunizmus valóban megköveteli".

Ahogyan az élet szüntelenül bejigazolta és beigazolja, valóban nem ebben a szellemben sajátitható el, fejleszthető és alkalmazható a marxizmus-leninizmus. Az igazi marxista-leninista merész és gyakorlott feltárója annak az uj utnak, amelyet a szocializmus és a kommunizmus nyit meg az emberiség előtt, olyan ember, aki a mai nap valóságaiból és égető követelményeiből, valamint a tegnap és a ma tapasztalatainak elméleti sikon általánositott konkluziójából kiindulva bátran szemléli a holnapot.

A szocializmus és a kommunizmus, amelyek rendkivül különböző konkrét történelmi körülmények között épülnek, nem valósithatók meg egyetemesen érvényes szabadalom alapján, egységes licenc alapján, amint az például a technikában történik. Egyébként, ha figyelmesebben vizsgáljuk a dolgokat, az egyedi modell automata reprodukciójának elve még a technika terén sem mindenben érvényes, mert aki ma egy szabadalmat vásárol, kénytelen azt a saját követelményeihez és körülményeihez alkalmazni, ha nem akar lemaradni, főként pedig érdeke tökéletesiteni azt, szem előtt tartva, hogy az egyetemes technika nem áll egy helyben, hogy ami ma modern, az holnapra elavul és hatástalanná válik; mi is importáltunk bizonyos licenceket, amelyek egy idő után elavultak. Annál inkább a társadalmi élet területén, az uj, szocialista viszonyok megszervezésében állandóan szem előtt kell tartani az életben állandóan bekövetkező uj változásokat, a haladás követelményeit és azt, hogy olyan szervezési formákat kell alkalmazni, amelyek megfelelnek az adott konkrét körülményeknek.

Azért emlékeztetek minderre, mert — amint már előbb is mondottam — még mindig megnyilvánul az az irányzat, hogy elegendő bizonyos idézetek vagy tézisek elsajátitása a forradalmi klasszikusokból, ahhoz, hogy valaki jó komunistává váljék.

A kommunistának sokoldalu tudományos és kulturális ismeretekkel rendelkező embernek kell lennie, aki állandóan bóviti szellemi látókörét, igyekszik elsajátitani mindazt, ami a legfejlettebb korában.

Kommunista aktivistának lenni mindezen felül még azt a képességet is feltételezi, hogy megértse az ujat, hogy a tudomány uj vivmányai alapján elméleti és gyakorlati következtetéseket dolgozzon ki az emberi társadalom forradalmi átalakitására.

Országunkban, ahol a párt a vezető erő, ezek a követelmények még égetőbbé válnak egy kommunista, főleg pedig egy párt- és állami aktivista számára.

Köztudomásu, hogy vannak általános törvényszerüségek, amelyek a szocializmusban is hatnak, hogy a szocializmus fejlődésével egyidejüleg uj társadalmi törvények jutnak érvényre. A helyes politikai vonal kidolgozása, az általános politikai vonal gyakorlati megvalósitásához szükséges szervezési intézkedések megállapitása érdekében tanulmányozni kell és meg kell érteni az objektiv törvényeket, e törvényeknek megfelelően kell eljárni.

Állandóan szem előtt kell tartanunk, hogy az általános, az egyedi révén valósul meg és igazolódik, hogy egy kommunista párt csak akkor biztosithatja a forradalmi harc sikerét, ha meg tudja érteni a konkrét realitásokat, amelyek közepette tevékenységét kifejti és ennek megfelelően tud cselekedni.

Mint ismeretes, számos vita folyt és még folyik az általános törvényszerüségek hatásáról a szocializmus feltételei között. Vegyük például az ellentétek problémáját. Felvetődik a kérdés, a szocializmusban megnyilvánulnak-e még ellentétek, és ezek lehetnek-e kibékithetetlenek? Az igazsághoz minél közelebb álló válasz céljából országunk konkrét realitásaiból kell kiindulnunk. Az élet nem egyszer beigazolta, hogy a szocializmus körülményei között is vannak és kifejlődnek ellentétek, hogy — ha nem észlelik és nem értik meg idejében őket és nem munkálkodnak tudatosan felszámolásukért — ezek kibékithetetlenekké válhatnak, sőt összeütközésekhez vezethetnek.

Utalnék például a falu és a város közötti különbségre, a munkások és a parasztok közötti ellentétek kérdésére. Tapasztalatunkból tudjuk, hogy a szövetkezetesités előtti időszakban ezek az ellentétek elég nagyok voltak, sőt néha éles formában nyilvánultak meg.

A párt és a kormány helyes politikájának és különösképpen a mezőgazdaság teljes szövetkezetesitésének eredményeként ezek az érdekeltérések és ellentmondások sokat tompultak, de még nem álithatjuk, hogy teljesen eltüntek. Elsősorban a mezőgazdasági és az ipari termékek áráról, másodsorban a városi és a falusi általános feltételekről van szó. Ahhoz, hogy ezek az ellentétek ne mélyüljenek, ne váljanak kibékithetetlenekké, ne vezessenek összecsapáshoz, helyes árpolitikára van szükség a szocialista állam tudatos akciója révén, további erőfeszitésekre van szükség a falvak szinvonalának emeléséért, azért, hogy a falvak életkörülményei közelebb kerüljenek a városi életkörülményekhez.

De ugyanakkor széles körü nevelő munkát is kell folytatni azért, hogy mind a parasztok, mind a munkások megértsék, hogy alapvető érdeküek, az egész szocialista társadalom érdeke az ipari és a mezőgazdasági árak közötti helyes arány fenntartása; egyszersmind határozott harcot kell folytatni minden üzérkedési tendencia ellen.

Mint ismeretes, pártunk és államunk szilárdan ez irányban tevékenykedik, de tudnunk kell, hogy e problémák gyökeres megoldása hosszu időt igényel, hogy még sok éven át minden figyelmünket e problémák legmegfelelőbb megoldására kell forditanunk, hogy biztositsuk a munkásosztály és a parasztság szövetségének fejlődését és szilárdulását, a falu és a város közötti lényeges különbségek fokozatos eltünését.

Tehát nem kell azt állitanunk, hogy a szocializmusban nem lehetnek ellentmondások, hanem — létezésüket elismerve — ugy kell cselekednünk, hogy megértsük őket, hogy kijelöljük a leghelyesebb utakat tudatos megoldásuk érdekében, a szocialista társadalom megteremtése érdekeivel összhangban.

Ennek nagy jelentősége van az anyagi lét és a tudat közötti viszonyra, az anyagi élet feltételeinek a tudattal szembeni elsőbbségére vonatkozó dialektikus tézis fényében. Abból az előfeltételből kiindulva, hogy a társadalmi életmód határozza meg az emberek gondolkodásmódját, egymás közti viszonyukat, öntudatuk szinvonalát, nagy figyelmet kell szentelni arra, hogy szüntelenül tökéletesitsük országunk dolgozói életének és munkájának társadalmi keretét. A szocializmus győzelme, a kisajátitók kisajátitása és a szocialista tulajdon bevezetése természetesen megváltoztatta az anyagi élet alapját, kiküszöbölte a gazdasági és politikai osztályegyenlőtlenséget, megteremtette a társadalmi igazság alapját. Ezzel azonban még nem oldottuk meg mindazokat a társadalmi kérdéseket, amelyek együttjárnak a szocializmus és a kommunizmus elvei maradéktalan megvalósitásával. Ezért továbbra is törekedjünk a társadalom megszervezésének, a szocialista termelési viszonyoknak és az emberek közötti kapcsolatoknak a tökéletesitésére, alkalmazzuk következetesen a társadalmi élet összes területein a szocialista méltányosság elveit. E tekintetben elsőrendü fontosságu a nemzeti jövedelem helyes elosztása olyképpen, hogy elkerüljük mind az egalitarista irányzatokat, mind az indokolatlanul nagy különbségek létrehozását a különböző társadalmi kategóriák jövedelme között. Köztudomásu, hogy pártunk és államunk vezetősége az utóbbi években állandóan arra törekedett, hogy csökkentse a különbséget a dolgozók jövedelme között; ennek folytán a gazdasági vezető káderek legnagyobb netto fizetése és a minimális fizetések közötti különbség, amely 1965-ben a minimális fizetésnek csaknem a tizszerese volt, most a 6,7-szeresére csökkent. Ha számitásba vesszük azt a befolyást is, amelyet a társadalmi kiadások gyakorolnak a dolgozók életszinvonalára, akkor ez a különbség voltaképpen a minimális fizetés körülbelül 4,5-szerese, ami országunk társadalmi-gazdasági körülményei között általában megfelelőnek tekinthető.

Ez az arány azonban még inkább megjavul a jelenlegi ötéves terv folyamán a ma tény következtében, hogy az átlagos névleges fizetés mintegy 26 százalékos növekedése keretében a minimális fizetés több mint 37 százalékkal fog emelkedni. A párt és a kormány állandó gondot forditva a kisjövedelmüek életkörülményeinek javitására, a jövedelmek közötti indokolatlan eltérések csökkentésére, egyidejüleg arra is törekszik, hogy ennél az elosztásnál vegyék figyelembe a végzett munka mennyiségét és minőségét, a különböző tevékenységek jelentőségét és a társadalmi felelősséget, a nehezebb munkakörülményeket, mégpedig olyképpen, hogy a javadalmazásnak jelentős ösztönző szerepe legyen, ne vezessen kispolgári egyenlősdiséghez, ami káros következményekkel járhat szocialista társadalmunk fejlődésére.

A szocializmusban a régi és az uj közötti harc szintén fontos szerepet tölt be és mozgató ereje a társadalmi fejlődésnek. Ez a harc azonban vagy ösztönösen, vagy pedig szervezetten és tudatosan folyhat. E dialektikus folyamat megfelelő irányitásához szükséges, hogy idejében felismerjük az ujat és fellépjünk a régi ellen olyképpen, hogy ne kerülhessen összeütközésre sor.

Igy cselekedett pártunk például a szövetkezetesités kérdésében, támogatva a szövetkezetek fejlődését, de nem erőltetve a dolgokat, ami lehetővé tette, hogy ez a forradalmi folyamat a szocialista szövetkezeti szektor érvényre jutásával zárul a mezőgazdaságban anélkül, hogy tul nagy problémákat okozott volna. Azért mondom ezt, mert, mint ismeretes, egy adott pillanatban bizonyos hibákat is elkövettek, erőltetve a szövetkezetesitést. Főként az első évekről van szó, amikor fel is merült számos nehézség, ami kihatással volt a mezőgazdasági termelésre, valamint a munkásosztály és a parasztság közti szövetségre is. Igaz, hogy a párt határozottsággal leküzdötte ezeket a hibákat — és intézkedett felszámolásukról — és éppen ennek köszönhetően a szövetkezetesitést jó körülmények között megvalósithattuk, ami a mezőgazdasági termelés fejlődéséhez, a munkásosztály és a parasztság szövetségének erősödéséhez és ahhoz vezetett, hogy megnövekedett a parasztság bizalma pártunk marxista-leninista politikája iránt.

Most még inkább értékelhetjük, hogy mily helyesen járt el pártunk, amikor rátért a mezőgazdaság szövetkezetesitésének megvalósitására, az egységes szocialista gazdaság megteremtésére, még inkább számot vethetünk azzal, hogy mily nagy nehézségeket kellett volna leküzdenünk, ha nem értjük meg idejében az ujat, ha nem támogatjuk, ha nem juttatjuk érvényre merészen, de ugyanakkor nagy figyelemmel is.

Ebből következik annak szükségessége, hogy mindig figyelemmel tanulmányozzuk a társadalmi jelenségeket, hogy megfelelően cselekedjünk és létrehozzuk az uj érvényesülésének és előmozditásának megfelelő feltételeket; ugyanakkor ebből fakad annak szükségessége is, hogy fellépjünk a régi ellen, amely nem tünik el magától és, amelyet idejében ki kell küszöbölni, hogy ne kerüljön sor konfliktusokra. Az uj érvényre juttatásában szem előtt kell tartani a konkrét feltételeket, soha sem szabad erőltetni a dolgokat, nem szabad adminisztrativ eszközökhöz folyamodni, hanem gazdasági és politikai eszközökkel kell cselekedni, tehát tudatosan kell irányitani az uj érvényesülési folyamatát az életben.

Pártunk és államunk dialektikus materialista felfogásának szellemében fogant külpolitikánk

Elmondhatjuk, hogy pártunk a nemzetközi tevékenységben is a dialektikus és történelmi materializmus elvei alapján cselekedett és cselekszik.

A nemzetközi politika kidolgozásában mindig a fennálló ellentétekből, a nemzetközi sikon megmutatkozó uj jelenségekből indultunk ki, szem előtt tartottuk és tartjuk, hogy az államok közötti kapcsolatokban is léteznek és jelentkezhetnek ellentétek, hogy a nemzetközi életben is állandó harc folyik a régi és az uj között.

Mint ismeretes, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelme uj korszakot jelzett, a szocializmus korszakát jelezte az emberi társadalom történetében. Ezzel egyidejüleg megjelent egy ujabb alapvető ellentét a nemzetközi életben és ez fokozódott a szocializmusnak ujabb országokban való győzelmével, a szocialista világrendszer kialakulásával egyidejüleg. A nemzetközi reakció minden eszközzel, beleértve a katonai intervenciót is, igyekezett megakadályozni a szocializmus győzelmét, de a Szovjetunió népei, a Lenin által megteremtett párt vezetésével, az összes országok — beleértve Romániát is — munkásosztályának és forradalmi erőinek támogatásával, leverték a reakciósokat és intervenciósokat, sikerrel megvalósitották az uj, szocialista rendet.

A forradalom győzelme a második világháború után több európai, ázsiai és latin-amerikai országban, köztük hazánkban is — és külön hangsulyoznám a Kinai Népköztársaság létrehozását, amely rendkivüli történelmi jelentőségü volt —, azt eredményezte, hogy még erőteljesebben érvényesült az egész emberiség jövőjét képviselő uj elem — a szocializmus és a kommunizmus.

A második világháború után, a szocialista világrendszer kialakulása — amely rendszer 14 államot ölel fel — megnyitotta az utat az államok és népek közötti uj tipusu kapcsolatok érvényesüléséhez az egész világon. Éppen a szocialista világrendszer létezésének köszönhetően gyökeres változások következtek be az erőviszonyokban a nemzetközi küzdőtéren, létrejöttek a reális lehetőségei annak, hogy az antiimperialista erők véget vessenek az imperialista háborus politikának és biztositsák a népek közötti békét.

Mint ismeretes, a szocialista országok közötti kapcsolatokban számos nézeteltérés, sőt ellentmondás is felmerült. Elmondhatjuk, hogy ezeket egyrészt gazdasági, társadalmi, nemzeti, történelmi különbségek, tehát objektiv okok keltik, de bizonyos szubjektiv természetü hibák is. Egyébként, tudjuk, hogy Lenin már annak idején felhivta a figyelmet, hogy a szocialista országok között bizonyos ellentétek merülhetnek fel, e realitásokból kiindulva a probléma nem ugy merül fel, hogy tagadni kell e realitások létezését, hanem ugy, hogy meg kell érteni azok okait, aktivan harcolni kell elmélyülésük meggátolásáért, leküzdésük utjainak felkutatásáért.

Pártunk, Románia Szocialista Köztársaság ebben a szellemben járt el és jár el, ugy vélve, hogy ezek a nézeteltérések átmenetiek, hogy amennyiben körültekintően járnak el, az általános érdekekből indulnak ki, az ujat, a marxista-leninista elveket, a szocialista internacionalizmust érvényesitik a teljes jogegyenlőségen, a nemzeti függetlenség és szuverénitás tiszteletben tartásán, a belügyekbe való be nem avatkozáson, a kölcsönös segitség nyujtáson és a kölcsönös előnyökön alapuló államközi kapcsolatokban, akkor ezek a nézeteltérések áthidalhatók, akkor egyre teljesebben érvényesülhetnek az uj tipusu kapcsolatok. Szilárd meggyőződésünk, hogy bizonyos még fennálló nehézségek ellenére áthidalják e nézeteltéréseket, s az uj tipusu kapcsolatok diadalmaskodni fognak, minthogy ez objektiv szükségszerüsége a szocialista társadalmi fejlődésnek.

Ugyanigy tevődik fel a kérdés a kommunista és munkáspártok közötti kapcsolatok tekintetében is. A kommunista és munkásmozgalmon belüli nézeteltérések egyaránt tulajdonithatók a gazdasági-társadalmi, nemzeti feltételeknek, de főként annak a ténynek, hogy a régi egységforma többé nem felel meg az uj történelmi feltételeknek, amit egyébként már 1943-ban beismertek, amikor a Kommunista Internacionálé elhatározta, hogy feloszlatja önmagát. Minden kisérlet a régi helyzet fenntartására csak nézeteltérésekhez vezethet; éppen ezért egy uj alapokon nyugvó egység létrehozásán kell munkálkodni, mégpedig a marxizmus-leninizmus és a proletár internacionalizmus elvei alapján, ami feltételezi a pártok közötti teljes egyenlőséget, a függetlenség tiszteletben tartását és a belügyekbe való be nem avatkozást, minden egyes párt azon jogát, hogy maga dolgozza ki politikai vonalát az illető ország feltételeinek megfelelően.

Az együttmüködésnek és kölcsönös segitségnyujtásnak, a nemzetközi szolidaritásnak ezekből a realitásokból kell kiindulnia; csak ezen az alapon valósulhat meg az uj egység, amely összehasonlithatatlanul felsőbb rendü lesz az előzőnél.

Elmondhatjuk, hogy ez az uj egység az érvényesülés stádiumában van, ami uj nemzeti és nemzetközi méreteket kölcsönöz a kommunista és munkásmozgalomnak. Pártunk ezért következetesen törekszik az összes kommunista és munkáspártokkal való együttmüködési kapcsolatok fejlesztésére, egységük és együttmüködésük erősitésére, minden egyes párt ama jogának szigoru tiszteletben tartása alapján, hogy azoknak a körülményeknek megfelelően dolgozza ki politikai vonalát, amelyek között tevékenységét folytatja, következetesen törekszik a kommunista és munkáspártok önként vállalt egységének és összeforrottságának erősitésére.

Az európai biztonságról szintén elmondhatjuk, hogy eleinte nem volt tulságosan sok hive. Az a tény azonban, hogy az európai biztonság megfelel földrészünk összes népei szükségleteinek és érdekeinek, oda vezetett, hogy az európai biztonságnak és az összes érdekelt államok értekezletének a gondolata mind több hivet nyerjen meg, sőt ma gyakorlatilag az összes európai államok felkarolják. Éppen ezért, véleményünk szerint, meg vannak a feltételek az előkészitő összejövetelekre, hogy rövidesen összeüljön az össz-európai konferencia.

Általában mélyreható változásoknak vagyunk tanui a nemzetközi életben, tanui vagyunk annak, hogy mind hatalmasabbak lesznek azok az erők, amelyek állást foglalnak a teljes egyenlőség, a függetlenség és a nemzeti szuverénitás tiszteletben tartása elveinek az államok közötti kapcsolatokban való meghonositása, valamint amellett, hogy a vitás kérdések megoldásában álljanak el az erőszaktól és az erőszakkal való fenyegetéstől.

Ezeknek az elveknek az érvényesülése az államok közötti kapcsolatokban, társadalmi rendszerre való tekintet nélkül, azt bizonyitja, hogy megfelelnek bizonyos objektiv szükségszerüségeknek, s a nehézségek ellenére is, diadalmaskodni fognak a nemzetközi gyakorlatban.

A nemzetközi helyzet fejlődésében rendkivüli jelentősége van a nagy szótöbbséggel hozott határozatnak a Kinai Népköztársaság törvényes jogainak helyreállitásáról az ENSZ-ben és a többi nemzetközi szervezetben. Ez — mondhatnók — ujabb bizonyitéka annak, hogy azt, ami objektiv szükségszerüséget jelent a nemzetközi élet fejlődésében nem lehet sokáig meggátolni érvényesülésében, hogy minden próbálkozás ellenére a réginek — s itt a régi politikáról van szó — előbb-utóbb meg kell buknia és át kell adnia a helyet egy ésszerü politikának, amely megfelel a nemzetközi együttmüködés és a világbéke ügye érdekeinek.

Ezt az igazságot tükrözik a jelenkori nemzetközi élet más vonatkozásai is, sőt napjaink nagy horderejü összecsapása is, mégpedig az emberiség óriási többségének hő békeóhaja és enyhülést törekvése és a militarista imperialista körök által folytatott, feszültséget, agressziót és háborut előidéző politika között. A népekre nézve rendkivül sulyos következményekkel járó anakronizmus a fegyverkezési hajsza, főleg pedig a nukleáris fegyverkezés.

A régi e politikája ellen, amibe a reakciós körök kapaszkodnak, óriási világerők lépnek fel, gyakorlatilag az egész nemzetközi közvélemény, amely követeli egy uj leszerelési politika érvényre juttatását, az óriási katonai alapoknak a népek anyagi és kulturális haladása érdekében történő felhasználását, egy bizalmon és együttmüködésen alapuló politikát. Ezekből a szempontokból kiindulva pártunk és kormányunk erélyesen és következetesen küzd az általános leszerelésért és különösen a nukleáris leszerelésért, határozottan állást foglal egy leszerelési konferencia megszervezéséért, amelyen vegyenek részt a világ összes államai minthogy mélységes érdeküek füződik ahhoz, hogy megszabaduljanak egy nukleáris világégés lidércnyomásától, mélységes érdeküek füződik ahhoz, hogy csökkenjenek a fegyverkezési terhek. Azon munkálkodunk, hogy az általános nyilatkozatokról térjenek rá a leszereléshez vezető konkrét, gyakorlati intézkedésekre.

A nemzetközi élet egy másik anakronizmusa, a régi, a hidegháborus korszak egy másik csökevénye az egymással szemben álló katonai tömbök fenntartása is, holott ezek korántsem erősitik a biztonságot, hanem az ellenségeskedés és a gyanakvás tényezői, akadályozzák a nemzeteknek a jogegyenlőség alapjan a nemzetközi légkör megtisztitása és a béke megszilárditása érdekében történő közeledését és együttmüködését. Mint ahogyan anakronizmus az is, hogy most csaknem 27 évvel a háboru befejezése után számtalan államban továbbra is idegen csapatok és katonai támaszpontok vannak.

Mindezeket tekintetbe véve, Románia állást foglal amellett, hogy oszlassák fel a NATO-t és egyidejüleg a Varsói Szerződést, amit védelmi célokból hoztak létre az északatlanti paktum megalakitása következtében, sikraszáll az egymással szemben álló összes katonai csoportok felszámolásáért és azért, hogy a tömbök politikáját a nemzetek és a népek közötti sokoldalu együttmüködés széles körü és zavartalan fejlesztésével helyettesitsék.

Pártunk és államunk, amely egész nemzetközi politikáját a történelmi dialektika elveire alapozza, szilárdan az emberiség haladó erőinek oldalára áll, s erőfeszitését a világpolitikában jelentkező ujnak a szolgálatába állitja, fellép az elavult és káros, a népek érdekeivel, a béke és az egyetemes haladás érdekeivel ellentétben álló mentalitások és állásfoglalások ellen.

Igaz, hogy a nemzetközi élet, az események alakulása nap mint nap bizonyitja, hogy az uj utat tör magának a régi, imperialista, reakciós erők ellen vivott sulyos harcok árán, mivel ezek az erők fenn akarják tartani és tovább akarják folytatni a régi erőszak és diktátum politikát, a kolonialista és neokolonialista politikát.

Ugyanakkor az események nyomatékosan bizonyitják, hogy az antiimperialista erők, azok a népek amelyek harcolnak nemzeti függetlenségük és szuverénitásuk megvédéséért, az önálló fejlődésért, egyre erősebbekké válnak, hogy — ha egyesitik erőiket — szembeszállhatnak a régi politikával, biztosithatják az uj elvek érvényre jutását a nemzetközi életben, minden népnek azt a jogát, hogy akaratának megfelelően fejlődjék, meghozhatják a népek közti együttmüködési kapcsolatok bővülését, a tartós béke megvalósitását a földön.

A nemzetközi élet menete törvényerővel tanusitja, hogy minden egyes nép gazdasági-társadalmi haladása, az antiimperialista harc ügye megköveteli az összes

(Folytatása a IV. oldalon)

NICOLAE CEAUŞESCU ELVTÁRS EXPOZÉJA

(Folytatás a III. oldalról)

nemzeti haladó erők összefogását, az összes antiimperialista erők összefogását világviszonylatban.

A történelem — a legjobb tanító — azt mutatja, hogy a kommunisták vagy más forradalmi erők üldözése a demokratikus vívmányok elvesztéséhez vezetett, a nemzeti függetlenség elvesztését is beleértve

Ezért az összes forradalmi demokratikus, nemzeti, antiimperialista erők közötti együttműködés — és a kommunisták a legkövetkezetesebb harcosok az imperializmus ellen — objektiv szükségesség minden nép gazdasági-társadalmi fejlődéséhez, a nemzeti függetlenséghez és szuverenitáshoz, az imperialista erő- és diktátumpolitika elleni küzdelem sikeres folytatásához.

Az összes nemzeti antiimperialista erők összefogása nélkül nem valósítható meg erős antiimperialista arcvonal. A nemzetközi egység ereje a nemzeti osztagok összeforrottságában és erejében áll; ezt az igazságot állandóan és minden körülmények között szem előtt kell tartani.

A nemzetközi események rövid áttekintése Románia külpolitikája általános vonalának helyességét igazolja, arról tanuskodik, hogy ez a politika objektiv szükségleteknek felel meg, szem előtt tartja mind népünk érdekeit, mind a szocialista országok népeinek az érdekeit, szem előtt tartja az összes antiimperialista erők, a világ összes államai együttműködésének ügyét a békéért és a nemzetközi együttműködésért folyó harcban.

Nem kívánok kitérni az időszerűbb nemzetközi kérdésekre. Köztudott pártunk álláspontja az Egyesült Államok vietnami és indokinai háborúja kérdésében, a közel-keleti konfliktus ügyében, köztudomásulag aggódunk az India és Pakisztán kapcsolataiban mutatkozó kiéleződés és feszültség miatt. Pártunkat közismerten foglalkoztatja az, hogy mielőbb megszünjék mind a vietnami háború, mind pedig a közel-keleti konfliktus, hogy minden erőfeszítés megtörténjen, hogy India és Pakisztán között ne kerüljön sor fegyveres konfliktusra, ami egyaránt érdeke a két népnek és az összes népeknek, a nemzetközi együttműködés és béke ügyének.

Utaltam egyes nemzetközi problémákra, kiindulva a bel- és külpolitika közötti dialektikus egységből, hangsulyozni óhajtván ezzel is, hogy a magas foku forradalmi öntudattal rendelkező uj ember kialakítására irányuló ideológiai tevékenységben a nemzetközi jelenségeknek, az államok közti kapcsolatok uj irányainak a helyes megértése a politikai-ideológiai nevelő munka egyik lényegbe vágó oldala. Ezért rendkivüli figyelmet kell fordítanunk arra, hogy a széles néptömegeket pártunk és kormányunk külpolitikai elveinek szellemében neveljük, hogy minden aktivista és honpolgár tevékenyen küzdjön e politika valóra váltásáért, a világ minden népével való együttműködés és barátság fejlesztéséért, a világbéke ügyéért.

Az egész társadalmi élet megszervezése a szocialista etika és meltányosság elvei alapján

Tisztelt elvtársak!

Az egész politikai-ideológiai tevékenységnek pártunk politikáján, azon a politikán kell alapulnia, amely az alkotó marxizmus-leninizmust képviseli Romániában A X. kongresszuson kidolgozott nagyszabásu program végrehajtása komoly erőfeszítéseket igényel az egész párt és nép részéről. Tökéletes fegyelemre és rendre van szükség, az anyagi és pénzügyi javakkal maximális hatékonysággal kell gazdálkodni, kerülni kell mindennemü pazarlást. Meg kell értenünk, hogy az elmaradás felszámolását és a fejlett gazdaság megteremtését csak az egész nép közös munkájával érhetjük el.

Természetesen, a nemzetközi együttműködésnek nagy jelentősége van, s objektiv követelmény; ezért országunk széleskörüen fejleszti együttműködését a szocialista országokkal, a világ többi államaival, de a lényeget, a döntő tényezőt nemzetiségi különbség nélkül országunk dolgozóinak alkotó erőfeszitései, az egész nép munkája jelenti.

Csak a nemzeti jövedelem mind ésszerübb felhasználásával biztosithatjuk a bővitett ujratermelést is és az életszinvonal emelését is. A rendelkezésünkre álló eszközökkel való gazdálkodásban tekintettel kell lennünk a jelenre, de szocialista nemzetünk jövőjére is. Egységes családként kell dolgoznunk, amely munkájával és együttműködési, baráti békepolitikájával egyre méltóbb és megbecsültebb helyet akar kivivni magának a világon.

A politikai-nevelő munkával biztositanunk kell, hogy az életben erőteljesen érvényesüljenek a kommunista elvek. A párttagokat, szocialista hazánk minden állampolgárát a társadalmi etika és méltányosság szellemében kell nevelnünk. A kommunistának határozottan kell harcolnia a nemzeti és társadalmi kizsákmányolás és elnyomás ellen, a rasszizmus, a sovinizmus, a nacionalizmus ellen, az ember megalázásának bármilyen formája ellen. A kommunistának kitartó harcot kell vivnia az emberek közötti, a nemzetek közötti együttműködési és baráti kapcsolatokért, hogy a gyakorlatba megvalósuljanak az igazságosságra, a nemzeti jövedelemnek a dolgozók közötti helyes elosztására vonatkozó elvek.

A kommunistának határozottan vissza kell vernie a burzsoá szokásokat, harcolnia kell, hogy e szokások eltünjenek az emberek életéből.

A burzsoá erkölcsök befolyása elsősorban a szocialista tulajdon iránti magatartásban nyilvánul meg: a lopások, sikkasztások, a közvagyon mindennemü megkárosítása az összes dolgozók érdekeibe ütközik, a szocialista építéssel szembeni ellenséges cselekedet, ezért — mint Lenin mondotta — ellenforradalmi cselekedetnek kell azt minősiteni.

A kizsákmányoló osztályok által szült mentalitások jutnak kifejezésre a parazitizmusra való hajlamban is, azokban a kisérletekben, hogy munka nélkül, mások terhére éljenek, vagy pedig becsapják a társadalmat, nagyon keveset, sőt ha lehet semmit sem adva neki az általa nyujtott előnyökhöz képest. A burzsoá erkölcsök és életmód kifejezése ugyanakkor az erkölcsi züllés, amely különböző megnyilvánulási formákat ölthet, a fényüző életmódra való törekvés törvénytelen jövedelmek révén, a becstelenség, a hazugság, a karrierizmus — mindmegannyi káros hajlam, amely sulyosan eltorzitja az ember arculatát és amely szöges ellentétben áll uj társadalmunk erkölcsi elveivel. Határozottan vissza kell vernünk a haracsolás jelenségeit, az egyéni meggazdagodás jelenségeit, amelyek ellentétesek az általános helyzettel, küzdenünk kell a protekcionizmus és a nepotizmus ellen, minthogy mindezek szintén a régi társadalom megnyilvánulásai, amelyeknek el kell tünniük a szocializmusban. Ártalmas előrehaladásunkra nézve az individualista, kispolgári szellem, a közömbösség a nép nagy törekvései és erőfeszitései iránt, a kibuvás a kötelezettségek alól, amelyeket a társadalom forradalmi átalakulásának és a haza felvirágoztatásának hatalmas müve állit minden egyes állampolgár elé. Az élet azt mutatja, hogy a régi felfogások, amelyek lényegükben burzsoá vagy kispolgári eredetüek, rendkivül sulyos következményekkel járhatnak az ember helyzetére a mai társadalomban. Ezek végső fokon erkölcsi és politikai züllésbe viszik azokat, akik rabjaikká válnak, olyan cselekmények elkövetésére is ösztönzik őket, amelyek kárt okozhatnak a társadalomnak, saját népünknek, a szocialista hazának, a szocializmus ügyének. A régi társadalomtól származó maradi felfogások elleni, a burzsoá életmod bélyegét magukon viselő szokások és erkölcsök elleni határozott küzdelem, az embernek a mult erkölcsi csökevényeitől, a kizsákmányoló osztályok ideológiája és magatartása által előidézett sulyos szellemi elfajulások következményeitől való megszabaditása ezért lényeges oldala a hazánk dolgozói szocialista nevelésére irányuló politikai tevékenységnek.

Az illegalista elvtársak emlékeznek, milyen nagy figyelmet szenteltünk mi az erkölcsi álláspontnak akkor, amikor egy ember, egy állampolgár be akart lépni a kommunista pártba, mert az illegalitás körülményei között nem egyszer bebizonyosodott, hogy az erkölcsi züllés politikai zülléshez, áruláshoz vezetett. A kommunista, minden egyes dolgozó erkölcsi álláspontja tehát lényeges probléma társadalmunk fejlődése szempontjából.

A politikai-nevelő munka homlokterébe a szocialista — állami és szövetkezeti — tulajdon védelmét kell helyezni. El kell érnünk, hogy minden állampolgár a nemzeti vagyon növelésének, az összes dolgozók élete felvirágoztatásának szentelje energiáját és képességeit; csak ily módon teljesedhet ki külön-külön mindenkinek a boldogsága.

Neveljük az összes honpolgárokat, főleg pedig az ifjuságot a munkaszeretet szellemében, a kizsákmányolástól mentes társadalmunkban végzett szabad munka iránti szeretet szellemében, hiszen ez a munka népünk, szocialista nemzetünk haladásának és virágzásának egyetlen forrása, a legfőbb eszköz arra, hogy érvényre juttassuk az összes honpolgárok képességeit és alkotó erejét, hogy megnyilatkozzék mindenkinek az egyénisége és morális tőkéje.

A kommunistának egész életében tanubizonysagot kell szolgáltatnia a szerénységről és egyszerüségről, küzdenie kell az önteltség és az arrogáncia megnyilatkozásai ellen, példás családi és társadalmi életet kell élnie.

A kommunistának becsületesnek, bátornak, méltónak kell lennie, lángolóan kell küzdenie az igazságért, az igazságosságért és a szabadságért. Szeretnie kell a munkát, állandó erőfeszitést és gondot kell fordítania a szocialista állami és szövetkezeti tulajdon fejlesztésére, előtérbe kell helyeznie a dolgozók érdekeit, megértve azt, hogy az egyéni érdekek és az egész társadalom általános érdekei között nincs semmiféle ellentét, sőt szoros dialektikus egység áll fenn, hogy az egyéni jólét szorosan összefügg az egész nép jólétével, hogy biztositva az ország általános fejlődését, biztositja saját életszinvonalának emelkedését is.

Utalva az ember szocialista átalakítása müvének mélységére és történelmi jelentőségére, Lenin hangsulyozta: „a kommunista pártnak küzdenie kell, hogy gyökeret verjen a tömegek tudatában, szokásaiban, mindennapi életében a szabály: „Mindenki egyért, egy mindenkiért", ...hogy fokozatosan, de határozottan bevezessék a kommunista fegyelmet és a kommunista munkát".

A politikai-nevelő munkában nagyobb figyelmet kell fordítanunk pártunk marxista-leninista nemzeti politikájára, fokoznunk kell a dolgozók nevelését, tekintet nélkül nemzetiségükre, a barátság és a testvériség szellemében, az uj társadalmi rend megteremtéséért, a szocialista Románia felvirágoztatásáért folytatott közös harcban és munkában. A nemzeti kérdésről általában, a nemzet szerepéről a szocializmusban és a nemzetiségek kérdéséről, valamint szerepükről részletesen beszéltem főként a párt 50. évfordulóján — és ezuttal nem kívánok visszatérni rájuk. Egyébként ugy vélem, hogy e problémákat pártunkban teljesen tisztáztuk. Véleményem szerint pártunk nagy mértékben hozzájárult a nemzeti kérdésnek és a nemzetnek szocializmus fejlesztésében betöltött szerepe nemzetközi tisztázásához is.

Ugyanakkor állandóan, szünetelenül neveljük népünket a szocialista országok népeivel, a nemzetközi kommunista és munkásmozgalommal, az összes dolgozókkal, a nemzeti felszabaditó mozgalmakkal, a nagy antiimperialista front összes erőivel való internacionalista szolidaritás szellemében. Azt mondhatnám, pártunk érdeme, hogy megkülönböztetett sulyt helyezett a kommunisták, népünk nevelésére ebben a szellemben, aktivan kifejezésre juttatta és kifejezésre juttatja szolidaritását, gyakorlatilag és nem szavakban, mindazon népekkel, amelyek a nemzeti elnyomás ellen, a kolonializmus és az imperializmus ellen, a szabadságért és a függetlenségért küzdenek.

A kommunistának értenie kell ahhoz, hogy harmonikusan összefonja a nemzeti érdekeket a proletár internacionalizmussal. A kommunista mindig azoknak a népeknek az oldalán áll, amelyek nemzeti függetlenségükért harcolnak, küzd az államok és nemzetek közötti együttműködésért és békéért!

Ezeknek a követelményeknek voltaképpen az összes dolgozók, egész népünk számára az együttélés és a kapcsolatok normáivá kell válniuk. Ebben a szellemben kell nevelni hazánk gyermekeit és fiataljait. Mindezeket kötelező követelményekként kell állitani a magasrendü szocialista öntudattal rendelkező, haladó szellemü, uj ember elé.

Ugy vélem, szükséges lesz hozzálátnunk a társadalmi kapcsolatok és együttélés normáinak aprólékosabb kidolgozásához, hogy ezek a normák a szocialista és kommunista nevelésnek és viselkedésnek valóságos törvénykönyvévé váljanak. Általában több figyelmet kell fordítanunk az uj szocialista jogszabályok kidolgozására a társadalmi élet összes területein. Meg kell értenünk, hogy a régi jogszabályok közül sok már nem felel meg az uj gazdasági, társadalmi és történelmi feltételeknek, hogy tovább fenntartásuk ellentétben áll az uj rendszer követelményeivel, hogy itt is azon kell munkálkodnunk, hogy kiküszöböljük azt, ami elavult, és helyet adjunk az erőteljesen érvényesülő ujnak.

A politikai-ideológiai tevékenységre vonatkozó intézkedések egész értelme biztositani a kommunista elvek minél erőteljesebb érvényesülését az életben, megtanulni, hogy ezeknek az elveknek a szellemében dolgozzunk és éljünk. Kétségtelen, hogy ez nem valósitható meg határozat utjan, hanem hosszas és kitartó munkát igényel valamennyi tevékenységi szektorban.

Gyakran az ideológiai, politikai és kulturális-nevelő tevékenységben megmutatkozó fogyatékosságokat, a társadalmi életben, az egyes emberek magatartásában felbukkanó negativ jelenségeket azzal a tézissel igyekeznek igazolni, hogy a tudat elmarad az anyagi élet fejlődéséhez képest. Hiányosságaink ilyszerü igazolását elfogadni azt jelentené, hogy bátoritjuk a társadalmi fejlődésre mélységesen káros következményekkel járó passziv, defetista magatartást. Mi, kommunisták nem azért tanulmányozzuk az objektiv társadalmi törvényeket, hogy fatalista magatartásra helyezkedjünk ezekkel szemben, hanem azért, hogy tartalmukat megértve munkálkodhassunk a társadalmi haladás érdekében, az emberek érdekében, a szocializmus és a kommunizmus győzelme érdekében. Anélkül, hogy a legcsekélyebb mértékben tagadnánk a termelőerők lényeges szerepét a társadalmi fejlődésben, mi abból az ugyszintén marxista tézisből indulunk ki, hogy az öntudat is a maga részéről erős befolyást gyakorolhat a társadalom előrehaladására, hogy a haladó eszmék, a tömegeket meghóditva, a haladás hatalmas anyagi erejévé válnak. Éppen ettől a meggyőződéstől áthatva kivánjuk fokozni az ideológiai, politikai és kulturális-nevelo tevékenységet, a dolgozók szocialista tudatának emelésére irányuló erőfeszitéseket.

Mint látják, elvtársak, hosszu utra akarunk indulni. Nem kampányról, hanem arról van szó, hogy egész társadalmi életünket a szocialista és kommunista etika és méltányosság elveire, a társadalmi együttélés és a társadalmi viszonyok uj normáira épitjük.

Ma azért vethetjük fel ezeket a felelősségteljes problémákat, mert Románia szocialista fejlődésének ujabb szakaszába léptünk — abba a szakaszba, amikor a társadalmi viszonyok, az emberi viszonyok, az uj elvek gyakorlati érvényesülésétől függ országunk egész szocialista fejlődése, hazank kommunista jövője. Arról van tehat szó, hogy e területen is szervezettebben kezdjünk cselekedni a régi ellen, az uj érvényesitéséért. Csakis igy mondhatjuk el, hogy mi, kommunisták eleget tettünk kötelességünknek, csakis igy lehetünk teljesen meggyőződve arról, hogy az ország, a nép jövője biztos kezekben lesz.

A párt társadalmi vezetőszerepének növekedése, az állam funkcióinak fokozódása a társadalmi élet vezetésében

Tisztelt elvtársak!

Az emlitett alapvető célkitüzések megvalósitásához javitani kell az összes pártszervezetek és -szervek tevékenységét, kezdve a Központi Bizottságtól. Még erőteljesebben érvényesiteni kell a pártnak mint politikai vezető erőnek a szerepét a gazdasági-társadalmi tevékenység összes szektoraiban; mint ahogyan szocialista államunknak is jobban el kell látnia szerepét minden tevékenységi területen. Minden pártszervezetnek felelnie és cselekednie kell a pártpolitika megvalósitásáért. Erősitenünk kell a pártszervezetek szerepét a minisztériumokban, a kutatóintézetekben és a társadalmi szervezetekben, beleértve az alkotási szövetségeket és a tudományos társaságokat is. Mindezeknek a szervezeteknek — továbbra is az illető kerületek pártbizottságának nyilvántartásában szerepelve — egyidejüleg a párt Központi Bizottsága Titkárságának az irányitása alatt kell dolgozniuk.

Fokozni kell az igényességet a párttagok felvételénél és általában a kommunisták tevékenységével, a munkában és a társadalomban tanusitott magatartásával szemben. Minden egyes párttagnak konkrét feladatokat kell kapnia a dolgozók körében kifejtett politikai nevelő munkában.

Megkülönböztetett figyelmet kell fordítanunk a pártaktivával folytatott munka javitására, hiszen a pártaktiva óriási politikai erő a párt- és állami határozatok megvalósitásában. A nagyvállalatok, intézmények pártbizottságának tagjai, a községi, városi, municipiumi és megyei bizottságok tagjai vegyenek részt intenzivebben az illető szervek egész munkájában, minden egyes bizottsági tag végezzen konkrét munkát.

A megyei bizottságok komissziói bizonyos problémák tanulmányozása mellett vállaljanak részt munkaterületük ellenőrzéséből is, beleértve a pártapparátus munkájának az ellenőrzését. Szabályként kell rögziteni, hogy a pártbizottságok félévenként kielemzik a politikai-nevelő munka menetét munkaterületükön.

Javitani kell a pártkabinetek tevékenységét, hogy a pártkabinetek az ideológiai munka vezetésének igazi központjaivá váljanak. Ilyen értelemben irányitásukhoz társadalmi tanácsokat kell létesiteni, ezek pedig támaszkodjanak széles körü pártaktivara.

A nevelő munka példás menete érdekében az összes vállalatokban, intézményekben, községekben és városokon a társadalomtudományokkal és tudományos ismeretterjesztéssel foglalkozó kabinetet kell létesiteni. E kabinetek keretében fognak müködni a politikai nevelő munka dokumentációs központjai is. A kabinetek rendszerint a klubok, müvelődési otthonok és müvelődési házak mellett fejtik ki tevékenységüket.

A különböző maradi megnyilatkozások, régi erkölcsök és szokások leküzdésében növekedjék még inkább a dolgozók közgyüléseinek a szerepe; e közgyülések ugyanis méltó nevelő és társadalmi befolyással rendelkeznek.

A nevelő munka keretében ugyszintén megkülönböztetett figyelmet kell forditani a fegyelem és a rend erősitésére, a szocialista törvényesség tiszteletben tartására, szocialista államunk törvényeinek megismertetésére és szigoru alkalmazására.

Vessünk véget határozottan annak a még előforduló, sőt vezetőkádereknél is előforduló magatartásnak, hogy figyelmen kivül hagyják vagy megsértik az állam törvényeit, valószinüleg arra gondolva, hogy a törvények rájuk nem vonatkoznak.

Ismertessük meg jobban a törvényeket, szervezzük meg megvalósitásuk állandó ellenőrzését. Mindennemü törvénysértés, a fegyelem és rend mindennemü megsértése csorbitja az egész munka sikeres kibontakozását, csorbitja az egész nép érdekeit; éppen ezért a leghatározottabban fel kell lépni ellenük, nem szabad megengedni, hogy bármilyen formában is jelentkezzenek a párt- és az állami tevékenységben. Nem kívánok most a konkrét vonatkozásokra kitérni; ugy hiszem, valamennyien sok ilyet ismernek és remelem, felszólalásukban utalni fognak rá, kiegészitve az általam mondottakat.

A nevelő munkában, a szocialista etika és méltányosság elveinek érvényesitésében vegyenek részt következetesen az összes káderek, az egész párt- és állami aktiva. S főként kezdjék azzal, hogy életüket és munkájukat ezeknek az elveknek a szellemében szervezik meg.

Az ideológiai munka feladatainak példás megvalósitása érdekében tovább kell javitani Központi Bizottságunk és apparátusa munkáját is. Elsősorban a Központi Bizottság összes tagjainak aktivabban kell részt venniük az ideológiai munkában. A multhoz képest javultak a dolgok, de nem mondhatnánk, hogy mindent megteszünk ezért. A Központi Bizottság bizottságainak aktivabban részt kell venniük a dokumentumok és a határozatok tanulmányozásában és kidolgozásában a megfelelő területeken és ugyanakkor valóra váltásuk megszervezésében és megvalósitásuk ellenőrzésében, beleértve Központi Bizottságunk osztályai tevékenységének ellenőrzését is.

Véleményem szerint ezuton méginkább növeljük a Központi Bizottság és általában a pártszervek szerepét az egész párttevékenység vezetésében; ez a pártdemokrácia fejlesztése is lesz, és teljesebb rendet teremtünk, jobban megértjük, hogy nem a pártapparátus, hanem a pártszervek felelnek az egész tevékenységért.

Általában erősiteni kell a felelősség szellemét, növelni kell az igényességet a munkában. Vezessük be szabályként, hogy a Központi Bizottság Végrehajtó Bizottsága, Állandó Elnöksége és Titkársága évente legalább egyszer beszámoljon a Központi Bizottságnak tevékenységéről. Az összes miniszteriumok és központi szervek tegyenek jelentést évi tevékenységükről a Minisztertanácsnak, a Minisztertanács pedig az Államtanácshoz és a párt Központi Bizottságához terjessze be jelentését.

A továbbiakban nagyobb figyelmet kell forditanunk a pártdemokrácia fejlesztésére, a határozatok rendszeres megvitatása és a kommunistaknak a határozathozatalban való részvétele utján, növelve hozzájárulásukat az általános politikai vonal kidolgozásához és valóra váltásához.

Még szélesebben bontakoztassuk ki a kritikát és az önkritikát az egész párt- és állami életben. A központi és a helyi sajtónak rendszeresebben kell foglalkoznia a párttevékenység és az ideológiai munka kérdéseivel. Ezeknek az intézkedéseknek oda kell vezetniük, hogy emelkedjék az összes kommunisták politikai-ideológiai szinvonala, a kommunistáké, akik arra hivatottak, hogy szilárdan sikraszálljanak a kommunista elvek érvényesitéséért, a párt vezető szerepének növeléséért.

Hasonlóképpen intézkedéseket kell tenni az állami szervek és a társadalmi szervezetek munkájának javitására, mert ezekre rendkivüli felelősség és nagy feladatok hárulnak a szocialista öntudat fejlesztésére, az uj ember érvényesülésére irányuló program megvalósitásában. Ebben a szellemben kell folytatni a Minisztertanács, a minisztériumok tevékenységének javitására vonatkozó intézkedések teljesitését is, a minisztériumok ebben a szellemben lássák el jobb körülmények között szerepüket a tevékenység megfelelő vezetésében és irányitásában, vegyenek részt az egész politikai-nevelő munkában, a kommunista munka- és életelvek érvényesitésében.

E tekintetben különleges szerepet töltenek be a szakszervezetek is, amelyek számára a Központi Bizottság 1971. februári plénuma széles tevékenységi területet állapitott meg. Nem hiszem, hogy most részletesebben ki kellene ternem erre a kérdésre. Ezért szükséges, hogy azok az elvtársak, akik a szakszervezetek vezetőségében dolgoznak, minden intézkedést megtegyenek e határozatok valóra váltásáért, a szakszervezetek felelősségteljes feladatainak teljesitéséért.

A Kommunista Ifjusági Szövetségre rendkivül fontos szerep hárul tagjainak, akárcsak az egész ifjuságnak forradalmi szellemben való nevelésében. A párt Központi Bizottságának határozatai e tekintetben is tökéletesen világosak és nem kívánok foglalkozni velük. A KISZ vezetőségében dolgozó elvtársaknak, a kommunista ifjuság összes szerveinek és szervezeteinek több kezdeményező készséget kell tanusitaniuk, jobban tekintetbe kell venniük az ifju nemzedék követelményeit. Ugy kell megszerveznünk az ifjusági szervezetek tevékenységét, hogy ezek iskolapéldái legyenek a nevelésnek és az ifjuság részvételének az egész társadalmi tevékenység vezetésében.

Megkülönböztetett figyelmet kell forditanunk a nők nevelésére, nagyobb mérvü részvételükre a társadalom egész vezetési tevékenységében. Ezzel kapcsolatban javitani kell a nőbizottságok szervezésén és tevékenységén, az Országos Nőtanács munkáján, amelyet a Végrehajtó Bizottság rövidesen elemezni fog.

Az iskola, a fiatal nemzedék fő oktatási és nevelési tényezője szerepének növekedése

Tisztelt elvtársak!

Abból a tényből kiindulva, hogy az iskola az ifjuság oktatásának és nevelésének fő tényezője, a párt egész sor intézkedést tett az oktatás javitására és szorosabb összefonására a termeléssel, a kutatómunkával és az élettel. Figyelemmel kell kisérnünk mindezeknek az intézkedéseknek a megvalósitását és az oktatás szinvonalának szüntelen emelését minden fokon. Az óvodáktól és a gyermekotthonoktól kezdve egészen a tizosztályos általános iskola elvégzéséig a gyermekek állandóan az oktatás gondoskodása alatt állnak és lényegében azután is az oktatás irányitja az ifjakat, akár liceumba vagy szakmai iskolába járnak, akár a munkahelyen tanonckodnak; nem is beszélve azokról az ifjakról, akik a felsőfoku tanintézeteket látogatják, s tehát 23, de néha egészen 25 éves korukig az oktatás irányitása alatt állnak. Azért idézem fel mindezt, hogy jobban megértsék valamennyien, de főként az oktatás terén, az Oktatásügyi Minisztériumban dolgozó elvtársak, milyen nagy felelősség hárul az iskolákra, a tanerőkre, e szektor kommunistáira az ifju nemzedék nevelésében. Minden iskolai egységet a gyermekek, az ifjak szocialista és kommunista szellemben való nevelésének erőteljes központjává kell tennünk.

Kötelességünk széles szellemi látókörrel rendelkező ifjuságot nevelni és felvértezni mindazzal, amit az emberiség mint legjobbat a megismerés területén alkotott, felvértezni az egyetemes tudomány legujabb vivmányaival. Az egész oktatási rendszerben tevékenykedő minden nevelő, tanitó és tanár saját területén jó szakember és jó kommunista nevelő is kell hogy legyen. A tanerők csak e két tulajdonság egyesitésével teljesithetik kifogástalanul az ifju nemzedék kialakitásában rájuk háruló nagy felelősséggel járó és megtisztelő feladatot. A párt rendkivül nagyrabecsüli tanerőink tevékenységét, de ugyanakkor még nagyobb felelősséggel járó kötelezettségeket ró rájuk. Meggyőződésünk, hogy az egész tantestület lelkesen fog válaszolni a párt felhivására.

Meg kell javitani az Oktatásügyi Minisztérium tevékenységét is, hogy az ifjuság nevelésének problémái egyre nagyobb helyet kapjanak ennek figyelmében és munkájában; az oktatás és a nevelés minisztériuma kell tehát hogy legyen mind ténylegesen, mind pedig esetleg elnevezésében.

A tömegek ismeretkörének bővítése — a szocialista demokrácia szüntelen fejlődésének és tökéletesedésének feltétele

A haladó szemlélet kialakitásában, a szocialista tudat fejlesztésében fontos szerepe van a tudománynak, amely a szocialista társadalom általános fejlődésének egyre jelentősebb tényezője. Ezért még nagyobb figyelmet kell forditanunk a tudomány, a tudományos kutatás fejlesztésére, az ifjuság és az összes dolgozók megismertetésére az uj felfedezésekkel a tevékenység valamennyi területéről. Fontos szerepe van e tekintetben a fizikának, a kémiának, a matematikának, a biológiának, amelyeknek konkluziói bebizonyitják a világ anyagi voltát, a dialektikus és történelmi materializmus helyességét.

Javitanunk kell a tevékenységet a társadalomtudományok, főleg pedig a filozófia területén. A Társadalmi és Politikai Tudományok Akadémiája foglalkozzék bátrabban a nemzeti és nemzetkö-

(Folytatása az V. oldalon)

NICOLAE CEAUŞESCU ELVTÁRS EXPOZÉJA

(Folytatás a 4. oldalról.)

si társadalmi fejlődés uj problémáival, a nemzeti és nemzetközi szocialista építés gyakorlatából fakadó konkluziókkal. Ebben a munkában közvetlenül részt kell venniük a párt- és állami kádereknek, akik közvetlenül dolgoznak a különböző tevékenységi szektorok irányitásában. Az Akadémiának erőteljes központtá kell válnia, ahol szabadon megvitatják a társadalomtudományok haladásával kapcsolatos összes problémákat.

Arra is kell gondolnunk, hogy tömegakciót szervezzünk a tudományos ismeretterjesztés céljából; a haladó életszemlélet kialakitása nem valósitható meg a tudomány vivmányainak ismerete nélkül, kezdve az élet jelentkezésével a Földön, az ember kialakulásának egész folyamatával, a társadalom és a különböző filozófiai felfogások fejlődésével és befejezve a modern tudomány uj felfedezéseivel. Valószinüleg szükség lesz egy különleges társadalmi szervezet létesitésére, amely foglalkozzék a tudományos ismeretek terjesztésével a széles néptömegek soraiban.

Az uj ember kiformálásának egész nevelési folyamatát a munkára, az oktatásra, a tudományra kell alapozni, mint az emberi tevékenység, az emberi társadalom haladásának elsőrendü tényezőjére. A szocialista nevelés egyik fontos tényezője, hogy a dolgozók egyre szélesebb körben részt vesznek a gazdasági-társadalmi tevékenység vezetésében. Ismeretesek az ez irányban foganatositott szervezési intézkedések — a dolgozók bizottságainak és tanácsainak, mint kollektiv vezető szerveknek a megalakitása, a dolgozók közgyüléseinek intézményesitése, a kollektiv munka elvének bevezetése minden szinten, a legfontosabb törvénytervezetek és határozatok megvitatása a dolgozók által. Mindezek arról tanuskodnak, hogy állandóan szélesedik a szocialista demokrácia, a nép mind aktivabb részvétele saját történelmének, saját jövőjének kialakitásában. A dolgozók — nemzetiségre való tekintet nélkül — széles körü részvétele a társadalom vezetésében nemcsak a szocialista demokrácia állandó fejlődését jelenti, hanem a szocialista nevelés magas foku politikai iskoláját is, azt, hogy növekszik minden egyes honpolgár felelősségtudata a kollektivitás, az egész szocialista nemzet általános érdekei iránt.

Szocialista demokráciánk nemcsak a dolgozók véleményének kinyilvánitását teszi lehetővé, hanem azt, is, hogy ellenőrzést gyakoroljanak afölött, hogyan valósitják meg a párt politikáját, a párt- és állami határozatokat. A demokrácia egyik rendkivül fontos megnyilatkozási formája országunkban az, hogy a Nagy Nemzetgyülés által nemrég megszavazott törvénnyel szervezett keretet teremtettek ahhoz, hogy a tömegek véleményt nyilvánitsanak a káderek előléptetéséről, a különböző felelős tisztségek betöltéséről.

Propagandánknak meggyőzőbben ki kell domboritania az élet nyujtotta számtalan bizonyiték alapján szocialista demokráciánk lényeges, felsőbbrendüségét a burzsoá demokrácia fölött. Mig a kapitalista világban a demokrácia határozottan csak elvont szólam, országunkban valóban kifejezésre juttatja a nép szuverénitását az államban, konkrét részvételét az ország általános bel- és külpolitikájának kidolgozásában, a létérdekeire, szocialista nemzetünk jövőjére vonatkozó határozatok meghozatalában. A tömegek részvétele a társadalom vezetésében attól is függ azonban, hogy helyesen értelmezzék a gazdasági-társadalmi jelenségeket, a politikai helyzetet, s igy a tények ismeretében itélhessék meg a dolgokat. Éppen ezért a demokrácia fejlődése szorosan összefügg az egész nép politikai-ideológiai szinvonalának, szocialista tudatának emelkedésével. Csak igy lehet tényleges és nemcsak formális a gazdasági-társadalmi élet vezetésében való részvétel.

A párt és a kormány a jövőben is szüntelenül azon fog munkálkodni, hogy állandóan tökéletesitse a szocialista demokráciát, mint szerves részét a szocialista nevelési folyamatnak, a sokoldaluan fejlett szocialista társadalom megteremtésének.

Tükrözzétek a szépet is, a szerelmet is, a maga nagyszerü értelmében!

Használjátok a humor fegyverét, gunyoljátok ki a társadalomban és az embereknél megnyilvánuló hibákat!

Müvészetetekből faragjatok olyan eszközt, amellyel szüntelenül tökéletesitsétek a társadalmat, az embert juttassátok érvényre, az igazságot és a társadalmi méltányosságot, a szocialista és a kommunista munka- és életmódot!

Széles távlatok állnak nyitva előttetek; állitsátok tehetségeteket és mesterségbeli tudásotokat a nép, a hazai szocializmus és a kommunizmus ügyének szentelt müvészet szolgálatába!

Meg vagyok győződve, hogy az alkotók legnagyobb része ujabb és ujabb müvekkel válaszol erre, még magasabb csucsra emelve a román müvészetet!

Az uj ember nevelésére és kialakitására irányuló nagy méretü program megvalósitásában jelentős szerep hárul a Szocialista Müvelődési és Nevelési Tanácsra, amelynek biztositania kell az összes tevékenységi szektorok, a városokon és a falvakon folyó egész kulturális-müvészeti munka irányitását, a legnagyobb gonddal vigyázva, hogy ne ismételje meg a régi Müvelődésügyi Bizottság hibáit. Ugyanakkor jelentős feladatok várnak a szocialista müvelődési és nevelési megyei bizottságokra is. A Szocialista Müvelődési és Nevelési Tanácsnak és a megyei bizottságoknak egyaránt párt- és állami szervekként, tehát a megyei pártbizottságok és a párt Központi Bizottsága közvetlen irányitásával kell dolgozniuk, biztositva a kultura és a szellemi alkotás szektorában lévő összes erők összefogását a kulturális-nevelő tömegmunka sikeres lebonyolitása érdekében.

A rádiótelevizionak ugyancsak az adások homlokterébe kell helyeznie a szocialista nevelés kérdéseit; a rádió és a televizió programjait állitsák ugy össze, hogy a hullámok utján a szocializmus nagyszerü eszményeit, országunk bel- és külpolitikáját, a haladó tudományt és müvészetet propagálják; ezen az uton kiméletlenül ostorozzák a maradi szokásokat, érvényesitsék a szocialista együttélés szabályait. A rádió-televizió vezetésében müködő elvtársaknak, e jelentős szektor összes dolgozóinak legmagasabbrendü kötelezettségüknek kell tekinteniük pártunk követelményeinek, egész népünk követelményeinek legjobb körülmények közötti megvalósitását.

A filmipartól, a forgatókönyvek iróitól, a rendezőktől és a filmművészektől magas müvészi szinvonalu és gazdag nevelő tartalmu filmeket várunk. A film legyen erőteljes eszköz a tömegek szocialista nevelésében!

Szinházaink, az opera szinpadán ugyanakkor helyt kell adni minden müfajhoz tartozó alkotásoknak, de olyan mai, forradalmi, harcos jellegü munkákat is szinre kell hozni, amelyek haladó hagyományaink szellemében elősegitsék ezen az uton is a széles néptömegek nevelését.

A hosszas hagyományokkal rendelkező müvelődési házak, klubok és müvelődési otthonok fejtsenek ki sokoldalu kulturális-müvészeti tevékenységet, öleljék fel az emberek millióit, főként az ifjuságot, járuljanak hozzá aktivan a tömegek szocialista neveléséhez, a kultura és a tudomány terjesztéséhez, szervezzék ugy a kulturális-müvészeti munkát, hogy a dolgozók minél kellemesebben és ugyanakkor nevelő jelleggel tölthessék szabadidejüket.

Nagy feladatok hárulnak a sajtóra. Az ujságok és folyóiratok adjanak tág teret hasábjaikon a szocialista nevelés problémáinak. Nem kivánom most a sajtó munkáját elemezni, más alkalommal kell ezt megtennünk, mert több dolgot el kell mondani. Terjesszék bátran a fejlett tapasztalatot, birálják a maradi szokásokat és erkölcsöket, adjanak helyet az összes tevékenységi szektorokban müködő dolgozók véleményének, legyenek a szocialista demokrácia fejlesztésének, a szocialista etika és méltányosság elvei érvényesitésének erős eszközei országunkban.

A mübirálatnak igen nagy jelentőségü szerepe van mind a magas nevelő tartalmu müalkotás elősegitésében, mind pedig a néptömegek esztétikai nevelésében. A mükritikusok ahhoz, hogy eleget tegyenek e követelményeknek, mindig a marxista-leninista elvek szellemében kell hogy cselekedjenek, ne legyenek részrehajlóak, legyenek objektivek, minden irásukkal járuljanak hozzá müvészetünk egyre nagyobb arányu feilendüléséhez. Harcoljanak a realista, mélységesen humánus müvészetért. Ezzel kapcsolatban jobban meg kell világitanunk e fogalmakat, amelyek óriási szerepet kapnak a haladó müvészet megvalósitásában. A realizmusról hosszu ideje alig esik szó. Egyes müvészek számára a szocialista realizmus rokonértelmü a sablonokkal vagy a müvészet számára egységes modellel. Véleményem szerint teljesen téves igy felfogni a realizmust. Igaz, hogy a multban történtek ilyen értelmezések — sőt nemcsak értelmezések, hanem praktikák is —, s ezek olyan visszaélések és kihágások voltak, amelyek ellen a párt határozottan fellépett.

Amikor realista müvészetről beszélünk, olyan müvészetre gondolunk, amely ábrázolja országunk realitásait, korunk realitásait, a hatalmas szocialista, forradalmi átalakulások korát. El lehet-e képzelni olyan müvészetet, amely ne tükrözné a legváltozatosabb formákban ezeket a nagyszerü időket? Kétségtelenül nem! Egy ilyen müvészet élettelen müvészet volna, elhervadna és elpusztulna akárcsak a földből kiszakitott virág. George Călinescu, a szocialista Románia egyik illusztris tudósa éppen azért volt annyira kategorikus, amikor hangsulyozta a müalkotás és az élet kapcsolatának fontosságát. „Hiába forgatjuk a pennát, hiába vesztegetjük az időt, a tiszta reflexióból semmi sem születik — mondotta. Ezért küldjük folyton a müvészt az épitőtelepekre, hogy megismerje az életet és az embereket, tudva hogy a müvészet az élet tükrözése. Két fogalmat kell tehát konkrétan és egyetemes értékkel egybekapcsolni: élet és müvészet".

Éppen ezért, ne féljünk attól, hogy a szocialista realizmusról beszéljünk, csak tisztázzuk a szükséges dolgokat, értessük meg, hogy a realizmus nem jelenti bizonyos tipusok és sablonok rákényszeritését a müvészetre, hanem megnyitja az utakat egy virágzó müvészet felé.

Tisztázni kell továbbá bizonyos dolgokat a szocialista humanizmus fogalmával kapcsolatban is. A szocialista humanizmus feltételezi az ember komplexebb megértését a társadalomban, nem elszigetelt egyénként és egyéni vonásaiban eltulozva, hanem a társadalom részeként, szoros kapcsolatban és kölcsönhatásban embertársaival, a széles néptömegek érdekeivel. A szocialista humanizmus feltételezi az egyéni boldogulást az egész nép egyénisége érvényesülésének komplexusában. Ennek megfelelően a szocialista humanizmustól áthatott müvészetet a széles néptömegeknek, tehát azoknak kell szentelni, amelyek sorában az egyéniség nem vész el, hanem mind erőteljesebben érvényesül, az egész nemzet érvényesülésével és boldogulásával egyidejüleg.

Nicolae Iorga, a nagy román tudós, elébe vágva mai esztétikánk elveinek, s kifejezve az igazi müvészet egyik alapvető és örök kivánalmát, azt állitotta, hogy „nem költő az, aki nem szolgálja egész népét".

Véleményem szerint a Társadalom- és Politikai Tudományok Akadémiájának, a mübirálatnak alaposabban el kell mélyiteni ezeket a fogalmakat és más ehhez hasonlókat, széles körü elvszerü és elméleti vitában, mert ilyen szerü tisztázás nélkül nem lehet elképzelni a szocialista müvészet felvirágzását.

Az ideológiai tevékenység problémái lényegében felölelik a társadalmi élet összes területeit. A pártszervek- és szervezetek legyenek azon, hogy egyesitsék társadalmunk összes erőit a politikai nevelő munka javitására vonatkozó párthatározatok megvalósitásáért, a szocialista öntudat kialakitásáért, amelynek óriási erővé kell válnia a sokoldaluan fejlett szocialista társadalom épitése általános programjának megvalósitása terén Romániában.

Ezzel kapcsolatban fel akarok vetni egy nagy elvi és nevelő jelentőségü problémát. A multban is, most is megfigyelhetők olyan megnyilatkozások, hogy hajbókolva dicsőitik mindazt, ami a határokon tulról kerül hozzánk, akár értékes alkotás, akár nem. Az ilyen magatartás lényegében a nemzeti méltóság hiányát, az itélő képesség hiányát és végső fokon tudatlanságot, elmaradottságot, kispolgári szolgaiságot, a saját nép és erői iránti bizalmatlanságot és lebecsülést tükröz.

Ugy vélem, érthető, hogy az ilyen mentalitás rendkivül ártalmas országunk gazdasági-társadalmi fejlődésére, a szocialista Románia tudományos és kulturális haladására, s ezért határozottan fel kell lépnünk ellene.

Ismeretes egyébként, hogy a nép, s a felvilágosult, nagy szellemek mennyire kigunyolták az ugynevezett „bonzsuristákat", a minden egyéniséget nélkülöző sznobok prototipusait, akik azt képzelték, hogy kitünnek embertársaik közül, ha majmolják a külföldet és annak többnyire a legnegativabb vonatkozásait. Meg kell mondanunk, hogy sajnos ma is megvannak a magunk sznobjai, mint ahogyan Caragiale egyik alakja mondotta, „a magunk csődbe jutottjai".

Azért vetem fel ezeket a kérdéseket, mert nagy jelentőségüek nevelő tevékenységünkben, a magas rendü szocialista öntudattal rendelkező, haladó, uj ember kialakitásában.

Szeretném, ha jól megértenének. Becsüljük és csodáljuk mindazt, ami jó más népeknél. Semmiképpen ne becsüljük le mások munkáját és alkotásait, szakadatlanul tanuljunk mások tapasztalataiból és importáljuk mindazt, ami jó és hasznos. Ugyanakkor azonban becsüljük és csodáljuk nagyszerü népünk munkáját és alkotásait is. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy felfuvalkodottak legyünk, vagy, hogy lebecsüljünk másokat. De feltétlenül hangsulyoznunk kell indokolt megelégedéssel, hogy a mi népünknek is vannak olyan megvalósitásai az összes tevékenységi területeken, amelyek ismertté és megbecsültté teszik külföldön.

Álladóan szem előtt kell tartanunk, hogy minden egyes nép, legyen az nagy vagy kicsi, hozzájárult, hozzájárul és hozzá fog járulni az egyetemes civilizáció kincsestárának gazdagitásához, mert az végső fokon abból tevődik össze, amit a világ összes nemzetei alkottak. Ebből a szempontból a népek, akárcsak az emberek, teljesen egyenranguak. Az a nép valóban nagy, amely arra törekszik, hogy a legtöbbet adja a civilizációnak és a világbéke ügyének. Éppen ennek a célnak szenteli energiáját, tehetségét és alkotó erejét a mi népünk is, amely saját boldog jövőjén munkálkodva hozzájárul az emberiség boldog holnapjának megteremtéséhez.

Mi, a párt Központi Bizottságának tagjai, az összes párt- és állami aktivisták nagy felelősséggel tartozunk a pártnak és a népnek azért, hogy megvalósitsuk a sokoldalu programot, s a hazát a haladás és a civilizáció ujabb csucsaira, a kommunizmus magas csucsaira emeljük.

A plenáris ülésen számos, illegalitásbeli pártaktivista vesz részt. Önök még emlékeznek, elvtársak, milyen feltételek között kellett dolgoznunk. A megtorlásokkal és a terrorral dacolva léptünk be a forradalmi, a kommunista mozgalom soraiba, hogy harcoljunk a társadalmi és a nemzeti elnyomás ellen egy uj, igazságosabb világ megvalósitásáért, amely egyenlő anyagi és szellemi életkörülményeket biztositson az egész népnek. A legnehezebb körülmények között — akik börtönökben és táborokban voltak még emlékeznek erre — állandóan a politikai és ideológiai szinvonal emelésével foglalkoztunk, arról vitatkoztunk és gondolkoztunk, hogyan valósitjuk meg az életben a szocializmus és a kommunizmus eszményeit.

Ma pártunkra a román társadalom vezető erejével járó történelmi felelősség hárul. Az egész nép reménysége a párt felé fordul. Mi, pártaktivisták, mindenki a maga munkahelyén, meg kell hogy feleljünk ezeknek a reménységeknek, az életbe kell átültetnünk az eszményeket, amelyekért annyi nehézséget leküzdve harcoltunk. Meggyőződésem, hogy az összes párt- és állami aktivisták, az összes kommunisták maradéktalanul teljesiteni fogják kötelességüket, fáradhatatlanul dolgoznak e feladatok megvalósitásáért, állandóan a pártnak és egységének erősitésén munkálkodnak, mivel ez a biztositéka annak, hogy a párt a legjobb feltételek között betölti történelmi hivatását.

Meggyőződésünk, hogy a Központi Bizottság plenáris ülése egyöntetüen jóváhagyja a Végrehajtó Bizottság határozatait és az ideológiai tevékenységnek a jelenlegi expozéban kifejtett főbb irányait, s hogy a Központi Bizottság összes tagjai, a plenáris ülés összes részvevői e program megvalósitásán fognak munkálkodni.

Amint azt a párton belül eddig lezajlott viták megmutatták, az elhatározott alapvető intézkedések és irányzatok mindenben megfelelnek társadalmi fejlődésünk szükségleteinek, az egész párt, egész népünk akaratának. Az életbe való átültetésük, s általában az ideológiai és nevelő munka szinvonalának emelése erőteljes pozitiv befolyást gyakorol majd pártunk, népünk egész tevékenységére, szocialista nemzetünk egész fejlődésére.

Ez kétségtelenül tükröződni fog abban, hogy jobb körülmények között megvalósitjuk az ötéves terv előirányzatait, tökéletesitjük a termelési viszonyokat, a gazdasági-társadalmi tevékenység vezetését, tükröződni fog az egész nép fokozódó jólétében és boldogságában.

A jelenkori világ realitásaiból fakadó ragyogó perspektiva áll előttünk. Dolgozzunk olyképpen, hogy ezt eleven valósággá változtassuk. Ehhez adva vannak az összes feltételek, s mindenekelőtt erős pártunk, nagyszerü népünk van, amely eltökélten valóra váltja a párt bel- és külpolitikáját. Szenteljük egész tevékenységünket, egész életünket a népnek. Dolgozzunk lankadatlanul azért, hogy méltó helyet biztositsunk a román népnek a szocialista nemzetek sorában, a világ összes nemzetei sorában, egy szabad, független, egyre boldogabb életet, egy ragyogó kommunista jövőt.

Sikeresen megvalósitva a szocialista Románia sokoldalu fejlesztésének programját, mi ezzel nemcsak legfőbb nemzeti kötelességünket teljesitjük, hanem legfőbb internacionalista kötelességünket is. Ezáltal értékesen hozzájárulunk a marxizmus-leninizmus fejlesztéséhez, a szocializmus érvényre juttatásához a világon, a népek közötti barátság és a világbéke ügyéhez. (Erős, hosszas taps).

Az irodalmi-művészeti alkotás az uj ember kialakításának, a nép szellemi élete gazdagításának szolgálatában

Elvtársak!

Az irodalmi-müvészeti alkotásnak, a munka és a megismerés eredményének az a hivatása, hogy megfeleljen az anyagi és szellemi javak termelői igényeinek, hogy gazdagitsa és megszépitse az ember szellemi életét, ahhoz, hogy ez a társadalmi követelmények magaslatára emelkedjék, a nép vivódásaiból és törekvéseiből kell hogy meritsen. Milyen szemléletesen fejezte ki ezt a kivánalmat C. Dobrogeanu Gherea, amikor kijelentette: „A társadalmi eszmék és törekvések alkotják a meleg és tápláló vért, amely élteti a müvészetnek nevezett szervet". Nagy figyelmet szenteltünk és szentelünk az irodalmi-müvészeti alkotásnak. Az irodalomnak és a müvészetnek egyre aktivabban kell hozzájárulnia a magas rendü szocialista tudattal rendelkező uj embert alakitó hatalmas alkotó tevékenységhez. Szükségünk van olyan prózára, versekre, szindarabokra, filmekre, zenére, festményekre, szobrokra, amelyek nemesebbé teszik az embert, nagyszerü hősi tettekre lelkesitik őt. Az összes müvészeti alkotásoknak, amelyek a legváltozatosabb formákban és stilusokban készülhetnek, tükrözniük kell annak a korszaknak a gondolatait és realitásait, amelyben élünk, a nép életét. A nagy francia iró, Anatole France, meghatározva azt a világot, amelynek a müalkotás fő tárgyát kell képeznie, kijelentette, hogy a müvész által kifejezett gondolatok és eszmék „nem az ő gondolatai, hanem saját gondolataink, amelyeket a költő bennünk szólaltat meg... A költő megelevenit. Amikor megértjük, ugyanolyan költők vagyunk, mint ő... Azt hiszitek, szeretnénk-e annyira költőinket, ha másról beszélnének, mint rólunk?" Mi egyre jobban akarjuk becsülni költőinket és ezért azt kérjük tőlük, müveikben beszéljenek minél többet rólunk, a dolgozó népünkről.

A szocializmust épitő ember ismerjen magára ezekben a müvészeti alkotásokban, fedezze fel hibáit is, de nemes vonásait is! Nincs szükségünk olyan müvészetre, amely megszépiti a valóságot, de olyan müvészetre sem, amely sárral dobálja, vagy befeketiti ezt a valóságot; olyan müvészetre van szükségünk, amely a nép lelkéből fakad, amely tükrözi a nehézségeket, az örömöt és a dolgozók jövőről szóló álmait is, olyan mélységesen humanista müvészetre, amely nemzetünk valóságából fakad, Szükségünk van minden müfajhoz tartozó és minden korcsoportnak szóló müalkotásokra; a gyermekek meg akarják ismerni az Ispirescu alkotta mesebeli királyfit is, de meg akarják ismerni a mai mesebeli királyfit is, a társadalmi és nemzeti igazságért folyó harc hősét; tudni akarják, hogy néztek ki a mesebeli sárkányok, de azt is, hogyan néznek ki a modern idők sárkányai és hogy ki volt vagy ki az a vitéz, aki levágta a fejüket; az emberek meg akarják ismerni a regényekből, versekből, szindarabokból, operákból, dalokból miként harcoltak a kommunisták és más antifasiszták és demokraták, miként dacoltak a börtönökkel, a táborokkal, magával a halállal, a nép felszabaditása érdekében; és tudniuk kell azt is, hogy ezek közül egyik sem panaszkodott, hogy nehéz az élet; emelt fővel szálltak szembe az osztályellenséggel, a nép boldogságába, a szocializmus és a kommunizmus ügyébe vetett bizalommal harcoltak.

Erről a magas szónoki emelvényről a következő felhivással kivánok az alkotókhoz fordulni:

Tükrözzétek a müvészetben az ország nagyszabásu szocialista átalakulásait, a dolgozók millióinak lüktető munkáját; találni fogtok igazi, nem képzelt ellentéteket és konfliktusokat, valamint megkapó az ember nevéhez méltó nagyszerü cselekedeteket!

Fokozódik Románia részvétele a kulturális-művészeti értékek világcseréjében

Tisztelt elvtársak!

Románia egész nemzetközi politikájában sikra száll a gazdasági, tudományos és kulturális cserék sokoldalu fejlesztéséért, minden megkülönböztetés nélkül, a világ összes államaival.

A müszaki-tudományos forradalom és a kultura általános fellendülése jelenlegi korszakában minden egyes ország, s annál inkább a kis- és közepes országok csak ugy haladhatnak, ha aktivan részt vesznek a tudományos és müvészeti értékek cseréjében. Abból a tényből indulunk ki, hogy a szocializmus csak az emberiségnek az összes gazdasági-társadalmi területeken elért legjobb eredményei alapján valósitható meg, beleértve a müvészetet is. Érthető, hogy amikor az ország szocialista épitésének nagyszabásu programját jóváhagyjuk, egyáltalán nem gondolunk arra, hogy elszigeteljük, magunkat más népektől, hanem ellenkezőleg, minél nagyobb mértékben kivánjuk bőviteni az együttmüködést, a kölcsönös tiszteiet és a kölcsönös előnyök alapján.

Ezért teljesen alaptalanok és a külfölddel való kapcsolatok tekintetében folytatott politikánk nem ismeréséből vagy meg nem értéséből fakadnak egyes külföldi hirmagyarázók olyan értelmü kijelentései, hogy Románia szükiteni szándékszik kulturális kapcsolatait más államokkal. Kijelenthetjük, hogy éppen a politikai-ideológiai tevékenység javitására ma elfogadott program megvalósitása révén még szélesebb távlatok tárulnak fel a tudományos és kulturális értékek cseréjének fokozása előtt.

Ami a külföldi müalkotások importját illeti, óhajtjuk, hogy a román nép hasznát lássa mindannak, ami a multbeli és mai emberi gondolkodásban, az egyetemes müvészetben és irodalomban a legértékesebb; importálni kivánjuk mindazokat az irodalmi és müvészeti alkotásokat, filmeket, szindarabokat, amelyek eszmei tartalmuknál fogva az ember erkölcsi felemelkedését szolgálják, megfelelnek népünk szellemi felemelése müvének, a humanizmus és a barátság szellemében való nevelésének. De tökéletesen indokolt, hogy a társadalom bizonyos intézkedésekkel meggátolja, hogy — a jó és értékes alkotásokkal együtt — az ártalmas tartalmu, ugynevezett müalkotások, a bünt, a fajgyülöletet, a brutalitást dicsőitő könyvek, filmek vagy szindarabok is behatoljanak országunkba, azok, amelyek megmérgezik a lelkeket s amint már mondottam, „beszennyezik" a szellemi légkört. Véleményünk szerint annak meggátolása, hogy az ilyen müvek behatoljanak és elterjedjenek országunkban, mélységesen humanista jellegü intézkedés, amely hiven tükrözi, hogy a párt és az állam nagyfoku felelősségérzettel őrködik afelett, hogy népünk, az ifjuság egészséges szellemi környezetben nőjjön fel és fejlődjék.

Olyan irodalmi-müvészeti alkotásokat óhajtunk importálni más országokból, amelyek gazdagitják a dolgozók látókörét, hozzájárulnak ahhoz, hogy megismerjék más népeknek a társadalmi haladásért és a békéért vivott harcát és törekvéseit. Hazai müalkotásaink közül azokat akarjuk exportálni külföldre, amelyek népünk munkáját és uj életét ismertetik. Ily módon a kulturális értékek más országokkal való cseréje hozzá fog járulni a népek jobb megismeréséhez, együttmüködésük és barátságuk fejlesztéséhez, a világbéke ügyéhez. Ez az igazi müvészet hivatása és állást foglalunk az ilyenszerü minél szélesebb körü kulturális cserék mellett; ilyen módon egyaránt szolgáljuk népünk érdekeit és a világméretü haladás ügyét.

A Központi Bizottság elé terjesztettem a politikai-nevelő tevékenység főbb kérdéseit. Feltártam a párt- és állami tevékenység alapvető irányait a gazdasági-társadalmi élet minden oldalának tökéletesitésére, a megfelelő szervezeti és jogi keret megteremtésére, amely a társadalmi viszonyokat a szocialista és kommunista etika és méltányosság elveinek alapjára helyezze, a megismerés általános szinvonalának emelkedéséhez vezessen és tág teret nyisson ezen elvek érvényesülésének az életben.

A sokoldaluan fejlett szocialista társadalom megteremtése szempontjából létfontosságu célkitüzések megvalósitása szükségessé teszi, hogy egyesitsük a párt, az állam, társadalmunk rendelkezésére álló összes erőket. Ugyanakkor szükséges, hogy az egész nép állandó ügyének tekintse a szocialista viszonyok, a nevelés tökéletesitésének problémáit. Ezeket a rendkivül bonyolult problémákat, csakis az összes dolgozók részvételével oldhatjuk meg sikeresen.

A gyári rádiósítási állomások tömegnevelő szerepe

A gyári sziréna bugása uzsonnaszünetet jelez. Lassan leállnak a gépek. Aztán a hirtelen keletkezett csendet rövid mikrofonrecsegés zavarja meg. Felhangzik az ismerős szignó és Tanțoș Maria bemondó kellemes hangja: az üzem szabályzatának néhány cikkelyét ismerteti, majd beolvassa a mozik müsorát. Az ötperces felolvasást népzene követi. Végezetül rövid közleményeket sugároz a hangszóró.

Nem tulságosan fantáziadus müsor, mégis sokan figyelnek, pillanatra az evést, a beszélgetést is abbahagyják.

A Szerszámgépgyár rádiósítási állomása délelőtti müsorát közvetiti.

Szemben a szerelő részleggel, a gyár volt bejártánál lévő kis helyiségben szerénykedik a tömegagitáció e jelentős studiója. Egy 40 wattos állomás, magnó, lemezjátszó, rádió a studió minden felszerelése. Naponta háromszor sugároznak negyedórás helyi adást.

A Szerszámgépgyárban évek óta „létezik" a rádiósitási állomás. Létezik — irom, mert müködése sokáig rapszodikus volt. Nicolae Ceaușescu elvtárs nagy jelentőségü expozéjának utmutatásai alapján szervezték át néhány héttel ezelőtt a szerkesztő bizottságot és az üzem pártbizottságának közvetlen irányitásával pontos, céltudatos müsortervet dolgoztak ki. Stepănescu Valeriu, a tiz tagu bizottság vezetője mindenkinek konkrét feladatkört szabott ki. A pártbizottság bürójának részéről Bălăneanu Ambrozie követi figyelemmel a rádiósítási állomás müködését.

A studióban a heti müsortervet böngészem. Reggel, munkakezdés előtt a bucureşti-i rádió adását sugározzák. Délután 15 órától 15.15-ig szintén zene szerepel a programban. A helyi müsor a délelőtti uzsonnaszünet idejére esik. Október 25-én, például, a Nagy Nemzetgyülés munkálatait ismertették; 26-án munkafegyelmi előirásokat népszerüsitettek; 27-én az öntöde munkafegyelméről készitettek összeállitást; 28-án egyes alkatrészek minőségéről volt szó; 29-én és 30-án lapszemle alkotta a müsor gerincét.

Látszik, a szerkesztő bizottság müfaji változatosságra törekszik, ez azonban nem minden esetben sikerül. A konkrét müsoranyagok még sok általánosságot, számadatot tartalmaznak. Az élenjárók, a pozitiv munkatapasztalatok népszerüsitése sablonosan történik. A szerkesztőknek bátrabban kell birálniok a selejtgyártókat, a technológiai fegyelem megsértőit, a visszahuzó, a termelés menetét akadályozó jelenségeket.

Bălăneanu Ambrozie nagyon helyesen állapitotta meg, hogy a rádiósitási állomás a gyári tömegagitáció egyik leghatékonyabb eszköze. Felsorolta terveiket: pillanatképek müsorratüzését egyes brigádok munkájáról, rövid beszélgetéseket élenjáró dolgozókkal, müszaki ujdonságok ismertetését, az üzemi agitációs brigád müsorának sugárzását, kivánsághangversenyt stb. Jobbnál jobb ötletek ezek. Csak arra nem tudott megfelelő választ adni, hogy eddig miért maradt mindez papiron. Hiszen a heti müsorterv egyet sem tartalmazott a felsorolt ötletekből. Igaz, a szerszámgépgyári erősitő állomás kis kapacitása miatt az adást csak néhány hangszóró tudja sugározni. Egy jó magnetofon feltétlenül szükséges lenne. Ennek hiányában minden müsort egyenes adásban kell sugározni és ez nagyon megnehezíti a kevés gyakorlattal rendelkező bemondók, szerkesztők munkáját.

Ardelean Petru, a rádiósitási állomás technikai felelőse elmondotta, hogy decemberben az uj adminisztrativ épületbe költözik a studió.

— Nagy kapacitásu hangszórókat szerelünk fel minden üzemcsarnokban, irodában. Az uj ötszáz wattos erősitőt már beszereztük és néhány napon belül elkészül a hermetikusan szigetelt hangfülke is. Ha egy magnót kapunk, akkor hallgassák meg, mire vagyunk képesek! — magyarázza.

Gorza Pavel, a szakszervezeti bizottság elnöke szerint: a rádiósitási állomásnál dolgozó kulturaktivistáink még viszonylag tapasztalatlanok, de lelkesedésben nincs hiány. Néhány hét alatt sokat javult a müsor.

A Szerszámgépgyár pártbizottságának és szakszervezeti bizottságának még nagyobb figyelmet kell fordítania a rádiósitási állomás technikai felszerelésének bővitésére, mozgósitó jellegü, nevelő hatásu, tanulságos és szórakoztató müsorok összeállitására.

P. P.

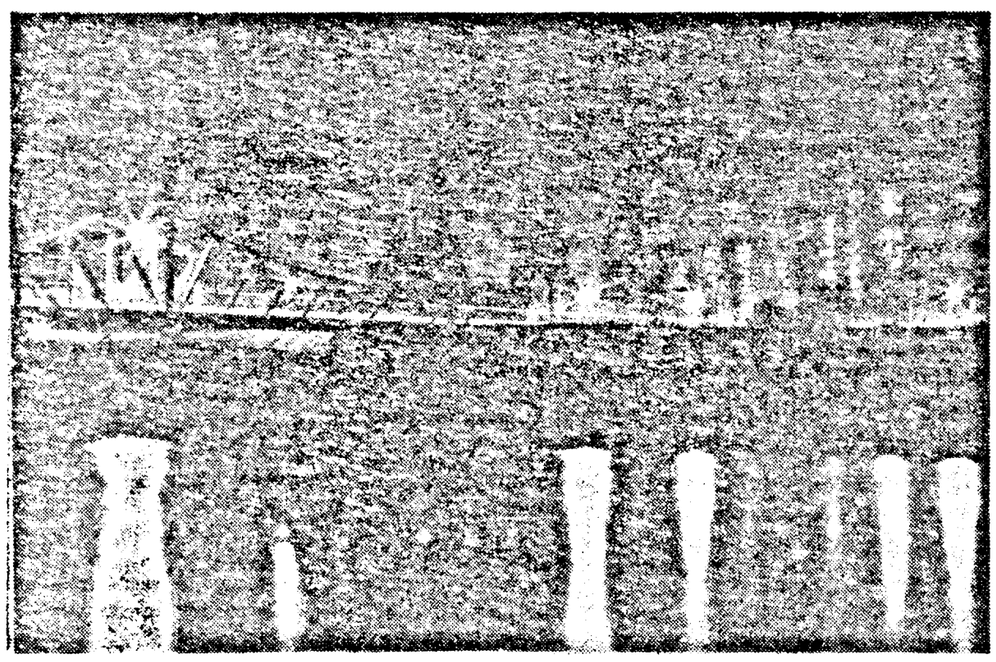

Éjszakai fények (VIRGIL JIREGHIE felvétele)

Tájékoztató

Szerkesztette: BÁLAJ KATALIN

1971
November
4
Csütörtök

Napkelte 6.56, napnyugta 17.01 órakor. Az évből eltelt 308 nap, hátra van még 57.

filmek

DACIA: Szovjet filmnapok: Különös zálog (10, 12.30, 15, 17.30, 20.)
STUDIÓ: Hoffman meséi (10, 13, 15.30, 18, 20.30.)
MUREȘUL: Én vagyok Jeremos (10, 12, 14, 16, 18, 20).
VICTORIA Esési szög (10, 15, 18).
IFJUSÁGI: Mihai Viteazul (9, 15, 18.30). Dokumentumfilmek (13).
PROGRESUL (Ujarad): Szegénylegények (15, 17). Rejtvény (19).
SOLIDARITATEA (Gáj): Csetepaté (17, 19.)
CFR (Grădiște): Patricia és a zene (17, 19).

A VIDEKI MOZIK MUSORA

LIPPA: Leár király.
PECSKA: Szétlőtt pokol.
INEU: A vörös sátor.
KISJENŐ: Egy az ezerhez.
SZENTANNA: A majmok bolygójának rejtélye.
NAGYLAK: A háboru az háboru.
KÖRTÖS: Végzetes tévedés.
PANKOTA: Támogassátok a serifet.
ȘIRIA: Tul kicsi egy ilyen nagy háborunak.
SEBES: Az élő holttest.
BUTENI: Mexikó '70.
VINGA: Cirkusz határok nélkül.

televizió

Csütörtök, november 4.

17.30 Magyar nyelvü adás:
Az ötéves terv utján — Hargita megye. Az alkotó gondolkodás és az alkotás öröme — Rácz Győző egyetemi előadótanár jegyzete. Képes hiradó. Könnyüzene Kisfalussy Bálinttal. Lányok az esztergapad mellett — Csáky Zoltán riportja a marosvásárhelyi Metalotehnica üzemből.
18.30 Gépkocsivezetőknek.
18.50 Mezőgazdasági adás.
19.10 Egészségügyi adás.
19.20 1001 este.
19.30 Hiradó.
20.00 Olt megye az ötéves tervben.
20.10 Tévé-riport a Kelemen-havasokban felfedezett kénlelőhelyekről.
20.30 Könnyüzene.
20.50 A humor történetéből.
21.25 Müsorismertetés.
21.30 Nemzetközi szemle.
22.20 Alexa Mezincescu balerina szólóestje.
22.40 Hiradó.

Röplabda

A megyei röplabda-bajnokság legutóbbi eredményei: Foresta — Confekció 3:0, Constructorul — Mureșul 3:0, Foresta — Mureșul 3:0, Vörös Trikó — Confekció 3:2. A bajnokságban a Foresta veretlenül és játszmaveszteség nélkül vezet.

Divat, 1972

Alig két hónap választ el az uj évtől, de a szövetkezetek — Arta Meșteșugarilor, Artex, Muncitorul Pielar, Higiena — bepillantásra hivtak meg ujdonságaiba. A tervezők, az ügyes szabók, varrónők, csizmadia mesterek, a gyorskezü kötők, a szép frizurák avatott készitői, a csinos manőkenek segitségével izelitőt adtak abból, mit viselünk 1972-ben.

Az izlésnevelés hatékonyságán tul a rendezvény a tájékoztatás, a népszerüsités céljainak is eleget tett: megtudtuk, mit, hol rendelhetünk meg, melyik szövetkezet munkaközössége, milyen ujdonságokkal várja régi és uj hiveit.

Illő volna részletesen elemezni a bemutatót. Felsorolni a modelleket. Melyik, miért tetszett, mi az, ami egycsapásra elnyerte a nézők elismerését? S mi az, amit hiányoltunk? (a kiegészitők: táska, cipő, kalap stb.)

Helyette engedtessék meg az egész rendezvényre vonatkozó általános megállapitás. A jelző: szép, praktikus, korszerü — a bemutató minden felsorakoztatott darabjára vonatkozik. Jó, hogy annyi divatos kötöttruha modellt készitettek. Volt az évszakhoz illő kabát, kosztüm és a nappali, de az alkalmi viseletben is terhesitő nadrágkosztüm. Helyes tájékozódásra vall a ruhák népi motivumu diszitése. Ez a forrás, amiből eddig oly keveset meritettek a tervezők.

Neveket is illene emliteni, méltatni a vonalat, elképzelést, kivitelezést. Ez alkalommal álljon itt csupán három név: (bocsánat a sorrendért!) Ghinga Mănase, a világszinvonal diktálta követelmények maradéktalan valóra váltásáért, Szabó Rozália, a 9-es, uj, Állomás-téri egység vezetője és Marika, a MANÖKEN.

Mangálián megkezdődtek a romániai szálloda- és turisztikaipari káderek felkészitésére és továbbképzésére létesitett központ tanfolyamai.

A második ciklus tanfolyamain (az elsőt tavaly, Sinaian tartották meg) körülbelül 1500, középiskolát végzett személy vesz részt az ország minden részéből, hogy mesterséget tanuljon, illetve tökéletesitse ismereteit.

A román kormánynak és az ENSZ szakositott szerve, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Bürójának együttmüködési programja keretében folyó tanfolyamokon hét, a turisztikaiparban szakositott nemzetközi szakértő is közremüködik. A részvevőknek korszerü felszerelés áll rendelkezésükre.

A programban 40 tantárgy szerepel, köztük szakmai, általános müveltségi, nevelő jellegü tantárgyak. Nagy gondot forditanak az idegen nyelvek elsajátitására is, amelyhez modern felszereléssel látták el a központot.

Apróhirdetések

ELADÓ három lakás Grădișten cserelakással, érdeklődni Meresiev tér 1, Sechel. (555)

ELADÓ két kisebb szoba-konyhás lakás kerttel, külön udvarral. Egy szoba azonnal elfoglalható, Clujului utca 142. (557)

ELADÓ angol mechanikáju rövid fekete Petrov zongora, telefon 138-53. (524)

ELADÓ Fiat 1300, érdeklődni 18—20 óra között, telefon 168-21. (558)

KÖSZÖNETNYILVANITAS

Ezuton mondunk hálás köszönetet mindazoknak, akik drága jó anyánk, özvegy Ivánka Jánosné temetésén részt vettek.

A gyászoló család (512)

Szinház

CSÜTÖRTÖKÖN, november 4-én este fél 8 órakor: Interesul general (L bérlet).

SZOMBATON, november 6-án este fél 8 órakor Interesul general.

VASÁRNAP, november 7-én fél 4 órakor, Dușmanul femeilor, este fél 8 órakor Interesul general.

Stúdió 197

Vasárnap, november 7-én 10 órakor Melodie Varșoviană.

hangverseny

Szombaton, november 6-án este 8 és vasárnap, november 7-én 11 órakor a Kulturpalotában az Aradi Állami Filharmónia szimfonikus hangversenyt tart. Vezényel NICOLAE BRÂNZEU, közreműködik HALMOS GYÖRGY. Müsoron BRÂNZEU Inchinare kantáta, kórusvezető Paul Paradenco Adamești; WAGNER Preludium és Izolda halála, BRAHMS második B-dur zongoraverseny.

Jegyek az ügynökségnél, hangverseny előtt a Kulturpalota pénztáránál.

időjárás

Az Aradi Meteorológiai Intézet jelenti: ma, november 4-én az idő lassan, de fokozatosan felmelegszik. Helyenként felhőátvonulások és kisebb eső lehetséges. Mérsékelt délnyugati, nyugati szél. Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet minusz 5 és 0, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig 4—10 fok. Reggel helyi köd.

Várható időjárás november 5-én és 6-án: továbbra is szép idő. A hőmérséklet nem változik.

Uj autóbusz-járat

Az Aradi Szállitási Vállalat (Autobaza) a növekvő igények kielégitése céljából uj járatokkal bővíti az eddigieket. Ilyen volt az Arad—Nádas-i, valamint a hétfőtől közlekedő Arad—Hunedoara Timișana járat beiktatása. Aradról reggel 6-kor indul, Hunedoara Timișanaról 7.30-kor érkezik vissza a municipiumba, majd 15.45-kor indul ismét. Aradi érkezés 17.10 órakor. A dolgozók, a tanulók és a többi utas is örömmel fogadta az uj járatot.

Tervek szerint az Arad—Moroda, Arad—Susag, Arad—Minișel utvonalon is hasonló járatot inditanak. Ehhez uj társasgépkocsikat várnak.

Országos tanácskozás

Az Orvostudományi Társaságok Szövetsége aradi fiókjának szülészeti és nőgyógyászati szakosztálya pénteken országos tanácskozást tart. Korszerű szervezési elvek a szülészetben és nőgyógyászatban-témával. Neves specialisták terjesztenek elő tudományos közléseket.

Rendkivüli Pronoexpressz húzás

November 7-én, vasárnap, rendkivüli Pronoexpressz huzásra kerül sor. A szokásos pénznyeremények kivül kirándulásokat — Párizs—Moszkva—Leningrád (repülővel) —, Dacia 1100-as és 1300-as autonyeremények sorsolnak ki. Jegyet a municipiumban szombat este 21 óráig, a megyében délután 15 óráig árusitanak.

15 + 40

A Municipiumi Művelődési Ház uj tanfolyamot inditott gép- és gyorsiroknak, valamint a szabászvarrás titkaiba bepillantani kivánóknak. Az első tanfolyam 15 fiatallal, a szabászati kör 40 részvevővel indult, két, illetve három hónapos időtartammal.

A szigoruan vett szakmai kiképzésen kivül a hallgatók bekapcsolódnak a különböző rendezvényekbe is.

Sikeres vendégszereplés

A fővárosi Ciocirlia együttes hirneve az országhatárokon is régen tuljutott. Arad népzene kedvelői is szeretettel fogadták a városunkban szereplő művésseket. Tegnap este a Kulturpalotában arattak megérdemelt sikert. Angela Moldovan és Aurelia Fătu-Rădulu érdemes művészek fellépésével.

Olvasd és terjeszd a Vörös Lobogót!

UTA—Zaglebie 2:1 (1:0, 1:1)

(Folytatás az 1. oldalról)

Ünnepélyes aktussal kezdődött a mérkőzés, a bajnoki találkozók romániai csucstartóját, Leretter József középhátvédet, virággal köszöntötték fel, a különböző aradi vállalatok és intézmények nevében ajándékokat nyujtottak át neki.

A Zaglebie a vártnál jobban kezdett, az UTA idegesen küzdött. A 9. percben Brosovszky Kun II-vel játszott össze, a visszakapott labdát hajszállal lőtte mellé. **A 13. percben Domide-Brosovszky-Domide volt a labda utja, a vörös haju középpályás kapáslövése meglepte a kapujában kinn álló Szeját, a labda a felső sarokba jutott: 1:0.** A két csapat technikai tudása között jelentős volt a különbség — az UTA javára —, de a Zaglebie nagyobb erőbedobással küzdött. Középpályásai egyre jobban játszottak, és a 23. percben Galas, a 25. percben pedig Stachula révén majdnem gólt lőttek a lengyelek. A kezdeti élénk iram csökkent, a textilgyári labdarugók egyre inkább elfáradtak. A 31. percben Both beadását Kun fejelte a hálóba, de a partjelző lest látott. Hét perc mulva Kun II. szép labdaátvétel után fölé bombázott. Ugyanezt tette a 44. percben is.

A MÁSODIK FÉLIDŐBEN

a Zaglebie kapott hamarabb lábra, játékosai frissebbek és határozottabbak voltak. Domideék erőtlennek tüntek, az UTA összjátéka — különösen a középpályán — boszszantóan pontatlan volt. A közönség megpróbált lelket verni a fiukba, de a textilgyáriak ahelyett, hogy levették volna a labdát, és gurigázva visszaszerezték volna az önbizalmukat, továbbra is a hosszan előrevágott labdákat erőltették, melyeket az ácsorgó csatárok elől könnyüszerrel megszerezték a vendég védők. **A 67. percben, kavarodás után, Pawlowski éles lövése talált utat Vidák kapujának jobb sakába: 2:1.** A 74. percben Brosovszky lőtt gólhelyzetből a kapusba. A rendes játékidő letelte után rövid pihenőre vonultak a csapatok, majd 2x15 perces

HOSSZABBITÁS KÖVETKEZETT.

Az aradi együttes megpróbálta kicsikarni a győzelmet, de hiányzott a szélsőjáték, nem tudták „meghuzni" a Zaglebie védelmét, a középen futó támadások rendre fennakadtak a bányászcsapat jól tömörülő védelmén. A 96. percben Brosovszky betört a tizenhatosra, felrugták, de a biró továbbot intett. A 101. percben Brosovszky alsó sarokba tartó bombáját védte remekül Szeja. **A 112. percben Both ivelt be bal oldalról szabadrugást, az addig remekül védő Szeja kiejtette a labdát, és Kun II. két méterről az üres kapuba fejelte: 2:1.** A mérkőzés még tartogatott azonban egy drámai pillanatot. 117. percben Odszterczyl a lécek találkozásánál fejelte kapufára a labdát!

A közepes iramu és technikai szinvonalu találkozón a jobb hajrájának köszönheti az UTA a győzelmet és a továbbjutást. Teljesitménye messze elmaradt a várakozástól, néhány játékosa egészen halvány játékot nyujtott. A Zaglebie — a Walbrzychban látottakhoz viszonyitva — valósággal megtáltosodott. Labdarugói fürgébbek, gyorsabbak, erőszakosabbak voltak, mint a textilgyáriak, és valamivel nagyobb nemzetközi rutinnal — esetleg szerencsével — a továbbjutást jelentő döntetlent is kiharcolták volna. A piros-fehér együttesből csak Vidák játszott képességeinek megfelelően, a többiek — különösen Sima és Both — csak árnyékuk voltak önmaguknak. Dehát ilyen a labdarugás, nem lehet mindig jól játszani. A hosszabbitásban kiharcolt győzelmével a textilgyári együttes bekerült az UEFA Kupa harmadik fordulójába, s reméljük sikerrel veszi a következő akadályt is.

Gratulálunk a vesztes csapatnak is, igazán szépen és bátran játszott, labdarugói emelt fővel hagyták el a pályát. Az osztrák játékvezetői hármas — a meg nem adott tizenegyest leszámitva — nagyvonaluan és jól vezette a találkozót.

OROSZHEGYI KÁROLY

★

A kupaküzdelmekben résztvevő másik három klubcsapatunk közül a Steaua és a Rapid ugyancsak továbbjutott. A Steaua 2:1 (0:0) arányban győzte le a C. F. Barcelónát, a Rapidnak pedig, noha 2:0 (2:0-ra) veszitett, de az első mérkőzésen elért 4:0-ás győzelmével sikerült bejutnia a következő fordulóba.

A Dinamo Rotterdamban 2:0 arányban kikapott a Feienoordtól.

Az Aradi Malom- és Sütőipari Vállalat
November 7 utca 26. szám

sürgősen alkalmaz

— **három villanyszerelőt**
— **két bádogost**
— **két szakképesitetlen munkást**
— **négy vonalkarbantartó munkást**
— **négy csomagoló munkást**
— **hat nőt zsáktisztitásra**
— **négy sütőipari termék kiosztót**
— **három gépkocsivezetőt**

Alkalmazási feltételek a 914/1968 számu Minisztertanácsi Határozat értelmében.

Bővebb felvilágositást a vállalat személyzeti osztálya nyujt.

(964)

Az aradi Precizia szövetkezet
bádogos részlege
Arad, 6 Martie utca 17

petróleum bödönöket és fürészporral fűthető kályhákat készit a kereskedelmi egységek és a lakosság számára

(966)

Az aradi Higiena szövetkezet
Eminescu utca 24

felhivja a figyelmet, hogy felkészíti azokat, akik fűtői jogosítványt óhajtanak szerezni.

Azok, akik részt akarnak venni a tanfolyamon, bővebb felvilágositásért forduljanak a szövetkezet termelési osztályához.

(967)

A Mezőgazdasági Gépeket Gyártó, Javító és Szerelő Vállalat
Steagului utca 1. szám

alkalmaz

— **épitőtelep-vezetőt**
— **elsőosztályu könyvelőt**
— **lakatosokat**
— **mezőgazdasági gépészeket**
— **hegesztőket**
— **kazánkovácsokat**
— **fütőket**

Ezeken kivül alkalmaznak szakképesitetlen munkásokat rövid időtartamu tanfolyamokra az épitő-szerelő lakatos és hegesztő szakmában.

Jelentkezhetnek 7—8 általános iskolai osztályt végzett, katonai szolgálatuknak eleget tett, Arad és Temes megyei férfiak, akiknek mindhárom váltáshoz utazási lehetőségük van.

Mindennemü felvilágositást a vállalat személyzeti osztálya nyujt, naponta 8—12 óra között, telefon 1-64-90.

(961)

Vörös Lobogó szerkesztősége Republicii ut 81. szám. Telefon 124 14, 116-92, 130-87, 151-67, 146-74. Kiadóhivatal: 128-34. Nyomdai 120-77. Tip. Arad.

40 168